

Предметний тест з психології та соціології_2026

Основний рівень

Основний рівень. 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства

1. Ознаки суспільства:

Особистість, соціальна взаємодія, соціальний інститут
Соціальна взаємодія, соціальні відносини, соціальна стратифікація, суспільний договір
Територія, універсальність, автономність, інтегративність
Моральні і правові норми, матеріальне виробництво, держава

2. Соціально-психологічний клімат колективу визначають як:

вид взаємодії особистості із соціальним середовищем
домінуючий відносно стійкий психічний настрій колективу
відносно стійкий і спрощений образ соціального об'єкта
спеціально організований емоційний вплив

3. Конформна поведінка – це:

ситуативна поведінка індивіда в умовах конкретного групового тиску
делінквентна поведінка індивіда в групі
імпульсивна поведінка індивіда у групі
демонстративна поведінка індивіда в умовах конкретного групового тиску

4. Що таке "соціальна адаптація"?

рівновага між цінностями, поведінкою індивіда та вимогами соціального середовища
ізоляція від оточення у поєднанні з ворожим ставленням до нього
правила поведінки, що врегульовують відносини між людьми
активність живих організмів, спрямована на пристосування до навколишнього середовища

5. Особливі функції молоді у суспільстві

відтворення суспільства, трансляція соціального досвіду, інноваційне удосконалення в усіх сферах
адаптація, соціалізація, соціальна мобільність
створення нової субкультури, зміна соціальних цінностей
здобуття освіти, самореалізація і вибір професії

6. Звичайне зібрання людей на вулиці, де сталася неординарна подія (поява знаменитості, зіткнення автомобілів) називається:

конвенційним натовпом
випадковим натовпом
культурним натовпом
діючим натовпом

7. Група, до якої індивід відносить себе психологічно, і на цінності й норми якої він орієнтується:

референтна
мала соціальна

релігійна
професійна

8. Нонконформізм – це:

прагнення заперечувати точку зору більшості
прагнення досягнути певного результату
прагнення вирішити конфліктну ситуацію
прагнення вирішити внутрішні суперечності

9. Група, що є для індивіда джерелом соціальних установок і ціннісних орієнтацій, називається:

група членства
сімейна група
референтна група
формальна група

10. У залежності від форми організації групи поділяються на:

формальні, неформальні
динамічні, нединамічні
відкриті, закриті
структуровані, вільні

11. Спосіб мислення людей, які перебувають у тісно згуртованій групі і прагнуть до єдності думок та пошуку консенсусу, через що знижується їх здатність до пізнання реальності – це:

групова фасцинація
групова поляризація
групове мислення
групова сумісність

12. Оберіть твердження, яке пояснює поняття "меншість групи":

члени групи, наділені меншими можливостями впливу (авторитетом, статусом тощо)
члени групи, які набирають найбільшу кількість виборів (лідери)
члени групи, які постійно підтримують лідерів
члени групи, які виявляють байдужість до групових норм

13. Схильність особи піддаватися думці групової більшості, реальному чи уявному тиску групи – це:

позитивізм
плюралізм
конформізм
емпатія

14. Офіційна група це:

група людей, що об'єднані спільною діяльністю та мають єдині цілі, підпорядковані цілям суспільства
спільність людей, що виникла стихійно на підставі спільності інтересів її членів
група, що створюється як структурна одиниця на підставі штатного регламенту, інструкцій та інших документів
група людей, об'єднана взаємними симпатіями

15. Характерною ознакою великої стихійної групи є:

- випадковість входження індивідів, невизначеність кількісного та якісного складу учасників, їхня різноманітність
- наявність чіткої структури групи
- цілеспрямованість виникнення, наявність мети
- чіткість становища, здатність існувати як структурне утворення у складі інших соціальних спільностей

16. Група великої кількості людей, які мають загальний емоційний стан, і яких об'єднує усвідомлювана чи неусвідомлювана мета це:

- революція
- колектив
- натовп
- зібрання

17. Яка особливість поведінки людини в натовпі:

- підвищення навіюваності
- критичне мислення
- збереження індивідуальності
- агресивність

18. До специфічних регуляторів поведінки у великій групі відносять:

- звичаї, традиції, мораль
- масові настрої
- колективні уявлення, спосіб мислення
- немає правильної відповіді

19. Маса як велика група це:

- скупчення людей, що вирішують проблеми
- скупчення людей, які разом відпочивають
- чисельне скупчення людей, яке немає чіткої структури
- скупчення конформістів

20. Яким видом груп є етноси, класи, народності?:

- соціально-неоднорідні групи
- організовані групи
- стійкі великі групи
- вроджені групи

21. Серед стихійних груп в соціально-психологічній літературі найчастіше виділяють:

- натовп, зібрана публіка, незібрана публіка
- натовп, маса, публіка
- маса, зібрана публіка, незібрана публіка
- натовп, публіка, збори

22. Що означає поняття "адаптація"?

це поєднання психологічних особливостей і рис людини, що властиві лише їй та утворюють її

своєрідність, відмінність від інших людей
соціальна якість індивіда, що набувається у процесі спілкування і спільної діяльності в соціокультурному середовищі, найсуттєвіші соціально значущі властивості людини
процес взаємодії особистості із середовищем, при якому особистість повинна враховувати особливості середовища й активно впливати на нього, щоб забезпечити задоволення своїх основних потреб
це поворотні моменти індивідуального життя людини, що супроводжуються значними емоційними переживаннями

23. Усвідомлення особистістю власної приналежності до певної етнічної спільноти – це:

етнічна ідентичність
національний характер
національна ідея
етнічна установка

24. Публіка — це

короткочасне угруповання людей із загальним об'єктом уваги
угруповання людей схильних до спільних дій
велике скупчення людей
скупчення людей схильних до пограбувань

25. Усвідомлення індивідом національної належності, специфічних рис власної нації, ставлення до національних цінностей – це:

національна самосвідомість
національний характер
національна ідея
національні почуття

26. Національне виховання – це

виховання дітей на культурно-історичному досвіді свого народу, його звичаях, традиціях, духовності
вивчення української мови та історії
знання Конституції і законів України
норми і положення, що визначають державні вимоги до освіченості учнів і випускників шкіл

27. Соціальна страта – це

переміщення осіб із одних верств населення в інші
орієнтація на боротьбу за певні соціальні ідеали
короткочасні об'єднання великої кількості людей, що виникають спонтанно на основі спільного інтересу, емоцій або події
соціальний прошарок людей, об'єднаних схожим становищем у соціальній ієрархії, що базується на нерівності

28. Маса як велика група — це

скупчення людей, що вирішують економічні проблеми
скупчення аутсайдерів
чисельне скупчення людей, яке немає чіткої структури
скупчення конформістів

29. Спільнота людей, які об'єднані спільною діяльністю, цілями, інтересами, потребами для взаємодії і досягнення мети. Основою якої є безпосередня, реальна взаємодія і спілкування – це:

- професійна група
- сімейна група
- реальна група
- політична група

30. До якого класу відносять безробітних та безхатків?

- робочий клас
- клас буржуазії
- середній прошарок
- маргінальний прошарок

31. Внутрігрупові конфлікти це :

- порушення (дисгармонія) міжособистісних відносин у групі, руйнація рівноваги між структурами групи (комунікативною, статусною, рольовою, владною)
- суперечність між очікуваннями або вимогами окремої особистості й сформованими в групі нормами, цінностями, особливостями поведінки, способами виконання поставлених цілей, завдань
- переживання власних емоційних станів у зв'язку з почуттями іншої людини
- контактна, неорганізована спільність, що діє одноставно і емоційно

32. Щотижневі поїздки населення від місць проживання до місць роботи, навчання це:

- політична міграція
- зовнішня міграція
- маятникова міграція
- нелегальна міграція

33. Зниження статусу політичної партії, яка через поразку на виборах втратила реальну владу є прикладом:

- національної демократії
- групової мобільності
- індивідуальної мобільності
- висхідної мобільності

34. Вкажіть вид мобільності за якого переміщення вниз, вгору або по горизонталі в індивіда відбуваються незалежно від інших:

- міграція
- групова мобільність
- індивідуальна мобільність
- внутрішній прогрес

35. Оберіть твердження, яке відображає позитивні функції конфліктів у групі:

- виступають перешкодою здійсненню змін і впровадженню нового
- відкривають недоліки, суперечності у життєдіяльності групи, показують справжні погляди, переконання учасників групи
- деструктивне вирішення конфлікту приводить до групової поляризації

погіршення соціально-психологічного клімату групи, зниження ефективності її діяльності

36. Вкажіть назву типу соціальної мобільності у результаті якої індивід втрачає свої доходи, владу та престиж:

- висхідна горизонтальна мобільність
- низхідна вертикальна мобільність
- висхідна зовнішня мобільність
- низхідна горизонтальна мобільність

37. Вкажіть, який тип соціальної мобільності дає можливість з'ясувати як змінилися соціальні позиції поколінь дітей у порівнянні з поколіннями батьків?:

- горизонтальна мобільність
- міжгенераційна мобільність
- внутрішньогенераційна мобільність
- вертикальна мобільність

38. Індивід, який опинившись на межі культур, подолав межі спільноти, в якій виховувався, але не увійшов у нову групу – це:

- делінквент
- маргінал
- аутист
- лідер

39. Соціальний інститут – це:

- Навчальний заклад, де вивчається структура міжособистісних відносин
- Сукупність соціальних умов життєдіяльності людини, які впливають на формування її свідомості та моделі поведінки в суспільстві
- Стабільна та інтегрована сукупність соціальних зв'язків, норм, ролей і статусів, цінностей та вірувань, які регулюють всі сфери суспільного життя
- Складноструктуроване утворення, найважливішими елементами якого є соціальна система, система культури і система особистості

40. Соціальна стратифікація – це:

- Сукупність соціально-демографічних, професійних, територіальних, економічних, етнічних спільнот, що пов'язані між собою відносно сталими стосунками
- Просування соціальними „сходінками” завдяки здобутій освіті, накопиченню капіталу, просуванню по посаді
- Об'єднання людей, яке має закріплену спільну територію, спільні культурні цінності, соціальні норми і ролі
- Ієрархічно організована структура соціальної нерівності, яка існує у певному суспільстві в конкретний історичний період

41. Вкажіть тип соціальної мобільності, що передбачає перехід індивіда з однієї соціальної групи до іншої зі зміною соціального статусу:

- вертикальна
- горизонтальна
- циклічна
- маятникова

42. Критерії соціальної стратифікації:

Престиж професії, рівень доходів, популярність
Економічний і соціальний статус сім'ї
Посада, раса, стать
Рівень доходу, освіти, доступ до влади, престиж

43. Вкажіть тип соціальної мобільності, що передбачає перехід індивіда з однієї соціальної групи до іншої без зміни соціального статусу:

внутрішньогенераційна
вертикальна
горизонтальна
міжгенераційна

44. Ієрархічно організована структура соціальної нерівності, яка існує в певному суспільстві в певний історичний період – це:

соціальний поділ
соціальна стратифікація
соціальне рангування
громадська свідомість

45. "Аномія" – це:

стан соціальної системи, за якого значна частина громадян, знаючи про існування
обов'язкових норм, ставиться до них негативно або байдуже
назва спільноти, яка сповідує нестандартні переконання
процес інституціонального утвердження соціальних норм
стадія соціалізації особистості

46. Які типи натовпів виокремлює Г. Лебон?:

різномірні та однорідні
складні та прості
великі та малі
зовнішні та внутрішні

47. Як перекладається слово "криза"?:

мозок
поведінка
поворот
характер

48. Що означає інтегративна функція релігії?:

релігія дає людям впевненість і надію
релігія вводить людей в оману
релігія людей об'єднує
релігія регламентує особисті відносини

49. Спільна ідея, відчуття власної сили і всемогутності, втрата почуття відповідальності, нетерпимість, догматизм, схильність до навіювання, готовність до імпульсивних дій та наслідування лідерів є ознаками:

політичної партії
соціальної ізоляції
шовінізму
натовпу

50. Закріплення і відтворення суспільних відносин, забезпечення інтеграції та згуртованості суспільства, регулювання і соціальний контроль – функції:

соціальних організацій
соціальної психології
соціальної свідомості
соціальних інститутів

Основний рівень. 4. Прикладні аспекти психології та соціології

1. Згідно з поглядами сучасних дослідників, професійне самовизначення - це:

свідомий вибір сфери діяльності, що базується на аналізі особистих інтересів, здібностей, цінностей та вимог ринку праці, що забезпечує задоволення від роботи та кар'єрний успіх процес пристосування людини до нових умов праці, вимог виробництва, корпоративної культури та колективу,
індивідуальна послідовність змін у праці, ролях та статусах людини, що відображає її професійний шлях, розвиток компетенцій та досягнення успіху
професійно-технічне навчання, спрямоване на оволодіння іншою професією працівниками, які здобули первинну професійну підготовку

2. Що відноситься до неформальних санкцій за порушення соціальних норм?

Зневага, осуд, ізоляція, зауваження
Конституція, закони, накази
Біблія, Коран, Талмуд
Штраф, звільнення, арешт, ув'язнення, пониження по посаді

3. Механізми соціального контролю?

Соціалізація, моральні норми, санкції, закон
Конституція, накази
Школа, церква, держава
Сім'я, рід, національність

4. Що відноситься до формальних санкцій за порушення соціальних норм?

Зневага, осуд, ізоляція, зауваження
Конституція, закони, накази
Біблія, Коран, Талмуд
Штраф, звільнення, арешт, ув'язнення, пониження по посаді

5. Соціальна роль – це

очікувана модель поведінки відповідно до конкретного соціального статусу, набір певних приписів і правил
значення людини в суспільній ієрархії, яке вона одержує завдяки власним зусиллям
це поведінка, яку людина демонструє в соціальній групі
сучасна гендерна ідентичність

6. Порушення поведінки, які кваліфікуються на основі правових норм, визначаються як:

- кримінальне
- аутодеструктивне
- патологічне
- адиктивне

7. Інтерпретація необхідної суб'єкту інформації, шляхом приписування партнеру можливих почуттів, причин і мотивів поведінки – це:

- каузальна атрибуція
- егоцентризм
- співпереживання
- емпатія

8. Афіліація – це:

- потреба у спілкуванні
- потреба у пізнанні
- потреба у самостійності
- потреба професійному зростанні

9. Зосередженість індивіда тільки на власних інтересах і переживаннях, що спричинює його нездатність зрозуміти іншу людину як суб'єкта взаємодії та самодостатню особистість:

- ідентифікація
- персона
- самоефективність
- егоцентризм

10. Якому стилю лідерства характерні наступні особливості: формальне обговорення проблем; нездатність впливати на результати ділової взаємодії; уникнення інновацій; перекладання розв'язання проблеми на інших.

- колегіального
- демократичного
- ліберального
- директивного

11. Комунікативні бар'єри спілкування – це:

- психологічні перешкоди, що виникають на шляху отримання інформації
- організований вплив, при передачі інформації, спрямований на підвищення якості сприймання шляхом впливу на емоційний стан
- відхилення від норм взаємодії, які прийняті в суспільстві і відповідають стандартам.
- прихований психологічний вплив на людину

12. Конфлікт - це:

- психологічні перешкоди, що виникають у процесі спілкування
- зіткнення значущих, конкуруючих, несумісних чи протилежних поглядів, потреб інтересів і дій індивідів та їх груп
- форма стандартизованої масової поведінки людей, що виникає стихійно під впливом домінуючих у суспільстві настроїв, смаків, захоплень

емоційний стан, різновид поведінки великої сукупності людей на основі дефіциту або надлишку інформації, загрозливого впливу зовнішніх умов і страху

13. Рефлексія це:

процес самоаналізу, осмислення власних думок, почуттів, вчинків та досвіду
аналіз навколишнього середовища, поведінки і емоцій інших людей
механізм несвідомого уподібнення однієї людини іншій
усвідомлення суб'єктом того, як він сприймає інших партнерів по спілкуванню

14. Оберіть, який вид мобінгу описано "вид психологічної агресії, що полягає у приниженні одного члена робочого колективу іншим":

булінг
босинг
приниження
покарання

15. Розуміння іншої людини без слів, на чуттєвому рівні, завдяки проникненню в її внутрішній світ – це:

емпатія
атрибуція
ідентифікація
самоаналіз

16. Інтерактивна функція спілкування виявляється:

в організації людьми взаємних дій, спрямованих на реалізацію спільної діяльності, у досягненні певної спільної мети
у професійній сфері та управлінні іншими людьми
в обміні та передаванні інформації
у пізнаванні фізичних, психологічних та індивідуальних особливостей співрозмовника

17. Комунікація це:

обмін інформацією
процес переговорів
сприймання один одного
структурована бесіда

18. Проксеміка – це:

агресивні жести і міміка
інтонація, тембр
пози комунікатора
конфліктогени

19. Сукупність морфологічних, фізіологічних та генетичних особливостей, які забезпечують розмноження організму – це

гендерна ідентичність
генетика хромосомна
стать біологічна
сексуальна орієнтація

20. Соціальна установка це:

стан психологічної готовності та готовності нервової системи особи до дій з об'єктами та ситуаціями
орієнтація індивіда на учасників групи
поведінка, яка відхиляється від норм, що прийняті в певній групі
певні правила, стандарти поведінки, вироблені групою для забезпечення спільної діяльності

21. Оберіть суттєві ознаки організації як системи:

цілеспрямованість, ресурси, наявність психолога в штаті працівників, наявність неформальної структури, функціонально-рольовий розподіл, цілеспрямованість, системність, розподіл праці, високий ступінь спеціалізації, ієрархічна структура влади, формалізація діяльності, наявність адміністративної структури, наявність офісу, працівників, реклами, конкурентів, клієнтів, централізованої структури організації, юридичної адреси
наявність працівників, ієрархічної структури влади, ресурсів, зарубіжного відділення

22. Дайте визначення поняття "організація":

складна комплексна відкрита система, яка складається мінімум з трьох основних підсистем: виробничої (виконання основної функції), соціальної (взаємини між співробітниками по вертикалі і горизонталі) і зовнішніх зв'язків
2 і більше людей, організовані спільною метою досягнення прибутку
координація діяльності людей з метою підвищення ефективності праці
цілеспрямований вплив на діяльність людей, спрямована на досягнення прибутку

23. До соціально-психологічних функцій організації відносять:

концентрація матеріально-фінансових ресурсів
вихід на ринок соціальних взаємодій
групова інтеграція та активізація діяльності
включення в макроекономічні структури

24. Що таке управління:

група людей, діяльність яких свідомо координується для досягнення поставлених цілей, має спеціально створену структуру
вплив на суспільство з метою його вдосконалення та розвитку
процес планування, організації, мотивації та контролю, необхідний для визначення та досягнення цілей організації
грошовий ринок, ринок капіталу та валютний ринок

25. Як проявляється підліткова криза?

інтенсивна фізична і гормональна перебудова організму, гостра необхідність сепаруватися від дорослих, негативізм, потреба в самоствердженні
нерішучість, боязкість, напруженість, скутість та дискомфорт через невпевненість у собі або відсутність здібностей та навичок ефективних соціальних комунікацій
вчинки, які суперечать прийнятим у суспільстві нормам і виявляються у вигляді порушень, неадекватності процесу самоактуалізації або у вигляді відхилень від морального та естетичного контролю за своєю поведінкою
прагнення до постійного вживання речовин або виконання певних дій, що викликають

залежність, навіть якщо вони шкодять фізичному, психічному або соціальному стану людини

26. Цей тип лідерства передбачає одноосібний вплив і ґрунтується на погрозі силою:

- авторитарне
- патріархальне
- корпоративне
- радикальне

27. Якщо в організації керівник та лідер – різні особи, для організації буде ефективно, коли:

- керівник та лідер співпрацюватимуть
- керівник та лідер будуть дотримуватись різних поглядів щодо вирішення проблем
- лідер не втручатиметься у діяльність керівника
- керівник буде уникати лідера

28. Визначте, до якого стилю керівництва належать наступні характеристики: "централізований розподіл завдань, тотальний контроль, комунікаційні потоки йдуть переважно зверху, підтримка ієрархії у службово-професійних стосунках, спрямованість на виконання завдання, мотивація через примушування та загрозу покарання"

- авторитарний
- демократичний
- ліберальний
- директивний

29. До симптомів синдрому "професійного вигорання" відносять:

- фізична втома, емоційне задоволення та емоційне збудження, підозрілість
- загальна втома, вороже ставлення до роботи, до людей, негативізм до себе, поведінкові зміни та ригідність
- зростання професійної мотивації, задоволеність від діяльності, конфлікти у професійних стосунках
- внутрішня напруга, що стимулює прагнення бути кращим у виконанні завдання

30. Найбільш відомі такі стилі керівництва і лідерства:

- авторитарний, діловий, конструктивний, конформістський
- авторитарний, демократичний, ліберальний
- наступальний, попустительський, невтручання
- домовляння, демократичний, конформний

31. Авторитарному стилю керівництва відповідають такі характеристики:

- колегіальне прийняття рішення, складання перспективного плану, невтручання в роботу колективу
- одноосібне прийняття рішень, жорстка система санкцій і покарань, ієрархічність управління
- чіткість, дисципліна, постановка складних цілей, мотивування премією працівників
- невтручання в роботу підрозділу

32. Оберіть найбільш повне і точне визначення. "Альтруїзм – це..."

- висловлення співчуття та співпереживання іншій людині, можливість відчувати емоційні стани іншої людини, розуміти напрям її переживань і відповідно до цього адекватно реагувати на іншу людину у спілкуванні, надавати їй необхідну підтримку

мотив надання комусь допомоги, котрий не пов'язується свідомо із власними егоїстичними інтересами
особливе емоційне ставлення, яке визначає привабливість однієї людини для іншої, що може проявлятися у прив'язаності, симпатії, дружбі, любові
комплекс дій, увага, любов та піклування про когось або щось, спрямоване на забезпечення благополуччя, комфорту та безпеки

33. Оберіть твердження, яке відповідає визначенню поняття "професійне вигорання":

стан фізичного, емоційного та розумового виснаження, спричинений хронічним стресом на роботі, що призводить до байдужості, зниження продуктивності та цинізму
усвідомлена послідовність професійних ролей, статусів і видів діяльності людини, спрямована на досягнення успіху, самореалізацію та підвищення соціального положення
ознайомлення з видами професій, вимогами до них та перспективами на ринку
затверджені вимоги до компетентностей та кваліфікації працівників, що базуються на потребах роботодавців

34. За яких умов демократичний стиль керівництва є ефективним та дієвим?

люди компетентні, але не хочуть працювати, не готові брати на себе відповідальність, не виявляється командна робота
група високого рівня розвитку, існує командний дух, ідея самоорганізації, самовідповідальності, самомотивації, готовність у працівників до конструктивного діалогу
відсутність внутрішньої мотивації, орієнтація на виконання індивідуальних завдань, кожен "сам за себе"
працівники пасивні, тому виконують тільки доручену їм роботу, нема бажання вдосконалювати виконання завдання

35. Функції корпоративної культури:

формування іміджу підприємства, забезпечення соціальної стабільності, мотивація діяльності, створення соціально-психологічного простору для діяльності та взаємодії
затвердження вимог до компетентностей та кваліфікації працівників, що базуються на потребах роботодавців і ринку
продуктивна діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, раніше невідомих духовних або матеріальних цінностей
комплексний процес планування, формування, розподілу та використання прибутку, спрямований на максимізацію добробуту власників та забезпечення сталого розвитку підприємств

36. Корпоративна культура – це:

цивілізована взаємодія особистостей, яким не потрібно шукати суперників для того, щоб бути першими
система різноманітних ланок, між якими формуються зв'язки, що забезпечують погодженість та високу продуктивність спільної праці
система формальних і неформальних правил і норм діяльності, звичаїв і традицій, індивідуальних і групових інтересів, особливостей поведінки персоналу, стилю керівництва, показників задоволеності працівників умовами праці, перспектив розвитку
процес двостороннього обміну інформацією, на основі якого керівник одержує інформацію, необхідну для прийняття ефективних рішень, і доводить прийняті рішення до працівників організації

37. Система формальних і неформальних правил і норм діяльності, звичаїв і традицій, індивідуальних і групових інтересів, особливостей поведінки персоналу організації, стилю керівництва, показників задоволеності працівників умовами праці, перспектив розвитку – це:

- Корпоративна культура організації
- Стиль управління
- Місія організації
- Система управління персоналом

38. Демократичний стиль, згідно К.Левіна, дає наступні результати:

- сприятливий соціально-психологічний клімат, задоволеність міжособистісними стосунками у групі, середні показники якості виконання завдання
- товариські стосунки у групі, низькі показники якості виконання завдання
- високі показники якості виконання завдання, можлива незадоволеність працівників соціально-психологічним кліматом у робочому колективі, зокрема стосунками у системі "керівник – підлеглий"
- високі показники якості виконання завдання, задоволеність стосунками у системі "керівник – підлеглий"

39. Процес, в якому людська істота з певними біологічними задатками набуває властивостей, необхідних для життєдіяльності в суспільстві, – це:

- актуалізація
- самореалізація
- ідеалізація
- соціалізація

40. Соціально-психологічна адаптація особистості полягає у:

- демонстрації лідерських якостей
- виявленні власних індивідуально-психологічних особливостей
- самовдосконаленні особистості
- приспособуванні до нових соціальних умов

41. В яких ситуаціях варто використовувати ліберальний стиль керівництва?

- В термінових та екстрених ситуаціях
- В ситуації низького рівня розвитку групи та розв'язання стратегічних завдань
- В ситуації високого рівня розвитку групи та виконання творчих завдань
- В ситуації, коли люди не спроможні, але хочуть працювати

42. Вторинне входження особистості в суспільні відносини – це:

- соціалізація
- ресоціалізація
- інкультурація
- здобуття освіти

43. Оберіть правильне визначення. Дифузні кордони між підсистемами:

- дуже тісні аж до симбіотичних зв'язків
- ізолюють: кожен сам по собі
- вказують чітко кожному хто за що відповідає

відображають статус учасників системи

44. Процес соціалізації розгортається у трьох взаємопов'язаних сферах:

діяльності, спілкуванні, самосвідомості
діяльності, "Я-концепції", прийнятті рішень
спілкуванні, груповому середовищі, волі
психічних процесах, взаємодії, конфліктах

45. Основними формами соціалізації є:

цілеспрямована і стихійна
спрямована і довільна
головна і хаотична
важлива і другорядна

46. Основними механізмами соціалізації є:

ідентифікація, інтеріоризація, екстеріоризація, наслідування, навіювання
соціальні норми, соціальні установки (аттитюди), цінності, ціннісні орієнтації
мистецтво, література, субкультура
школа, освіта, церква, професія

47. Як називається стиль поведінки учасників конфлікту, який характеризується тим, що один опонент йде на поступки іншому заради ефективного вирішення конфлікту?:

співпраця
переговори
унікнення
пристосування

48. Ресоціалізація - це процес:

"вторинного" входження індивіда в соціальне середовище в результаті певних "дефектів" соціалізації
входження індивіда в соціальне середовище в результаті засвоєння правил соціальної групи
розвиток особистості, вихід індивіда за межі комфортних умов
безперервний процес вдосконалення знань, умінь, навичок та компетенцій, спрямований на підвищення конкурентоспроможності, кар'єрне зростання та ефективне виконання професійних обов'язків

49. Як називається стиль поведінки учасників конфлікту, який характеризується тим, що кожен опонент співпрацює з іншим і йде на певні поступки (взаємні) заради ефективного вирішення конфлікту?:

співпраця
компроміс
унікнення
пристосування

50. Соціалізація особистості - це:

відновлення раніше порушених якостей особистості, необхідних їй для повноцінної життєдіяльності в суспільстві
відчуження особистості від основної маси людей, входження її в асоціальні неформальні

групи

передача емоційного досвіду від одного індивіда до іншого

процес входження індивіда в суспільство, активного засвоєння ним соціальних ролей, норм, цінностей необхідних для успішної життєдіяльності в певному суспільстві

51. Первинна соціалізація відбувається:

Через сферу міжособистісних відносин, в першій половині життя

Через сферу соціальних відносин, у другій половині життя

Через сферу професійних відносин, в середині життя

Через сферу економічних відносин, у другій половині життя

52. Який із стилів поведінки спрямований на пошук рішення, яке задовольняло б інтереси усіх учасників конфлікту, коли усі опоненти захищають свої інтереси, права, при цьому активно взаємодіючи з іншими людьми?:

пристосування

співпраця

компроміс

уникнення конфлікту

53. В чому виявляється соціальна фасилітація як механізм соціалізації?:

в присутності інших людей індивід починає краще працювати

в присутності інших людей індивід починає гірше працювати

присутність інших людей не впливає на ефективність діяльності індивіда

в присутності інших людей виникає ефект синергії

54. Неспівпадіння гендерної ідентичності індивіда з його статтю називається:

гендерна дисфорія

сексуальний розлад

андроґінність

гомосексуалізм

55. Індивідуальна здатність особи залежно від конкретних ситуативних умов діяти водночас по-жіночому і по-чоловічому називається:

маскулінність

фемінність

андроґінність

гомосексуалізм

56. Гостре негативне переживання, викликане боротьбою окремих структур внутрішнього світу особистості, зіткненням протилежно спрямованих потреб, інтересів, цінностей, цілей, ідеалів, що відображає суперечливі зв'язки індивіда із соціальним середовищем і затримує ухвалення рішення, позначають терміном :

гостра стресова реакція

внутрішньоособистісний конфлікт

міжособистісний конфлікт

соціальна роль

57. Відчуття власної компетентності та ефективності, уміння людей усвідомлювати свої здібності

та вибудовувати поведінку, яка б відповідала специфічній задачі або ситуації це:

- самоефективність
- саморозвиток
- самоаналіз
- Я-концепція

58. Дайте визначення поняттю "спілкування":

багатоплановий процес встановлення і розвитку контактів між людьми, що включає обмін інформацією (комунікація), взаємодію (інтеракція) та взаєморозуміння
зміна поведінки або переконань людини під впливом реального або уявного тиску групи
здатність розуміти емоційний стан іншої людини, співпереживати їй та бачити світ з її точки зору
процес пристосування людини до умов соціального середовища, нових правил, цінностей та груп

59. "Керівник" - це:

людина, яка є популярною в певному професійному середовищі
особа, на яку офіційно покладено функції управління установою та організації її діяльності
особа, яка має високий психологічний статус у групі, здатна повести за собою інших людей
особа, яка забезпечує психологічний супровід управлінської діяльності

60. Лідер – це член групи, який:

має повноваження щодо ресурсів групи
призначається вищим керівництвом
спонтанно висувається на роль неофіційного керівника
людина, яка офіційно керує групою

61. Статус людини, який надається їй від народження або незалежно від її зусиль (наприклад, національність, вік), називається:

- Здобутим
- Приписаним
- Офіційним
- Неофіційним

62. Поняття "мотив" у психологічній науці означає... :

внутрішня рушійна сила, що спонукає людину до дії
внутрішнє спонукання, рушійна сила злочину
фрагмент загальної картини або об'єкта, що багаторазово повторюється з деякими змінами
проста складова частина сюжету

63. Механізм соціалізації, який проявляється у відтворенні індивідом зовнішніх рис поведінки, манер або вчинків іншої людини, називається:

- Навіювання
- Переконання
- Наслідкування
- Адаптація

64. Форма впливу на прийняття суб'єктом рішення або ж метод впливу на свідомість особистості

через звернення до її власних критичних міркувань означається як... :

- наслідування
- вимога
- переконання
- наказ

65. Емоційне переживання пізнавальної потреби постає як... :

- інтерес
- прагнення
- захопленість
- навчання

66. Видом соціально неприйнятної поведінки, котра охоплює типи відхилень від норми: асоціальність та антисоціальність є... :

- делінквентна поведінка
- адиктивна поведінка
- агресивна поведінка
- хвороблива поведінка

67. Руйнівна поведінка, що відхиляється від медичних і психологічних норм, яка призводить до порушення якості життя людини, зниження критичності до своєї поведінки, когнітивним перекручуванням сприйняття і розуміння того, що відбувається, зниження самооцінки і емоційним порушенням, що у підсумку призводить до стану соціальної дезадаптації особистості та до її повної ізоляції називається:

- аморальна поведінка
- деструктивна поведінка
- аутоагресивна поведінка
- соціальна поведінка

68. Взаємозв'язок між статусом і роллю полягає в тому, що:

- Статус — це динамічний аспект, а роль — статичний
- Статус — це позиція, а роль — це функція (поведінка) у цій позиції
- Це абсолютно непов'язані поняття
- Роль завжди визначає приписаний статус

69. Сукупність вчинків, що характеризуються негативним ставленням індивіда до етики і моралі, насамперед, до загальнолюдських цінностей, зокрема, до дисциплінованості, почуття обов'язку, це:

- аутоагресивна поведінка
- аморальна поведінка
- агресивна поведінка
- делінквентна поведінка

70. Чим гендер відрізняється від статі?

- Стать — це соціальна роль, а гендер — біологічна характеристика
- Стать — це набір біологічних ознак, а гендер — соціально-культурна конструкція
- Це тотожні поняття

Стать визначається вихованням, а гендер — генетикою

71. Сукупність психічних особливостей та поведінкових рис, які традиційно вважаються "чоловічими", називається:

- Фемінінність
- Маскулінність
- Андрогінність
- Сексизм

72. Фемінізм — це:

- Ненависть до чоловіків
- Громадсько-політичний рух за рівні права та можливості для жінок
- Романтичний жіночий стиль одягу
- Назва психологічного розладу

73. Яке поняття описує сукупність соціальних очікувань щодо поведінки особи певної статі?

- Біологічна стать
- Гендерна роль
- Хромосомний набір
- Психотип

74. Сексизм та ейджизм у суспільстві є формою:

- Позитивної девіації
- Соціальної дискримінації та негативних соціальних установок
- Психологічної підтримки
- Природного відбору

75. Усвідомлення індивідом своєї національної приналежності, специфічних рис власної нації — це:

- національна самосвідомість
- національний характер
- національна дискримінація
- національні почуття

76. Виберіть найбільш повне і точне визначення. Сім'я — це

- група людей, які разом проживають
- первинна форма соціальної взаємодії, що характеризується неформальними відносинами, поділом домашніх обов'язків
- романтичні стосунки, де наявні кохання, інтимна близькість, довіра і емоційність
- засноване на кровній спорідненості, шлюбі або усиновленні об'єднання людей, пов'язаних спільністю побуту, взаємною відповідальністю, турботою і допомогою

77. У структурі спілкування "соціальна рефлексія" — це:

- Здатність людини усвідомлювати те, як вона сприймається партнером по спілкуванню
- Процес передачі емоційного стану від однієї особи до іншої
- Механізм захисту психіки від негативної інформації
- Порівняння себе з іншими членами соціальної групи

78. Механізми диференційної соціалізації гендерних відмінностей

взаємодія з батьками і дорослими
Диференційне підсилення і наслідування
взаємодія з ровесниками своєї і протилежної статі
статеве дозрівання і сексуальність

79. Як у теорії комунікації називають суб'єкта, який формує та відправляє повідомлення?

Реципієнт
Модератор
Комунікатор
Транслятор

80. Хто такий реципієнт у комунікативному процесі?

Особа, яка створює перешкоди (шуми) під час передачі інформації
Той, хто сприймає, декодує та інтерпретує повідомлення
Технічний канал, через який передається сигнал
Керівник групи, що організовує дискусію

81. Визначення якого терміну подано: "Вербальні чи невербальні компоненти поведінки особистості чи групи, які сприяють виникненню і розвитку конфлікту"?:

конфліктогени
конфлікт
стратегії поведінки опонентів
конфліктна ситуація

82. Визначення якого із різновидів конфлікту подано: конфлікти, які виникають між групами людей, коли члени кожної з конфліктуючих груп сприймають один одного як своїх суперників, опонентів?:

Міжгруповий конфлікт
Міжособистісний конфлікт
Конфлікти між особистістю і групою
Внутрішньогруповий конфлікт

83. Який ефект часто виникає під час ідентифікації, коли ми приписуємо людині позитивні риси лише на основі її привабливої зовнішності?

Ефект ореолу
Ефект первинності
Ефект новизни
Ефект бумеранга

84. Якщо комунікатор використовує складні терміни, а реципієнт їх не розуміє, який тип бар'єру виникає між ними?

Психологічний
Соціальний
Семантичний
Фізичний

85. Яким терміном називають механізм психологічного захисту, що передбачає повернення індивіда, що переживає внутрішньоособистісний конфлікт, до примітивних форм поведінки, мислення, а також приглушення почуттів, прагнень, бажань, уникнення відповідальності?:

Сублімація
Регресія
Заміщення
Компенсація

86. В якому із перелічених визначень охарактеризовано стиль суперництва?:

Один опонент йде на поступки іншому заради ефективного вирішення конфлікту.
Кожен опонент співпрацює з іншим і йде на взаємні поступки заради вирішення конфлікту.
Кожен із опонентів прагне перемогти і вступає у боротьбу, турбуючись лише про свої інтереси.
Учасник конфлікту прагне ухилитися від обговорення проблемних питань, щоб не ускладнювати стосунки.

87. В якому з перелічених випадків доцільно застосовувати стиль суперництва в конфлікті?:

Результат конфлікту є досить важливим для його учасника, при цьому він не дуже зацікавлений у співробітництві з іншими опонентами і володіє достатньою кількістю ресурсів для досягнення власних цілей
Учасник конфлікту вважає, що важливіше зберегти з опонентом хороші стосунки, ніж відстоювати свої інтереси і наполягати на власному варіанті вирішення проблеми, тому частково або повністю відмовляється від своїх потреб, претензій
Опонентів може влаштувати тимчасове взаємовигідне рішення, прийняте в конфлікті, тому вони готові йти на поступки
Напруга під час конфлікту дуже велика, є необхідність послаблення загострення, тому важливо уникнути зіткнення з опонентом

88. Успішна соціальна рефлексія під час діалогу дозволяє комунікатору:

Говорити без зупинок довгий час
Коригувати свою поведінку на основі того, як його бачить співрозмовник
Повністю ігнорувати реакції реципієнта
Використовувати маніпулятивні техніки для пригнічення волі іншого

89. Яка головна відмінність між ідентифікацією та емпатією?

Ідентифікація — це раціональне уподібнення, а емпатія — емоційне співпереживання
Ідентифікація — це завжди негативний процес, а емпатія — позитивний
Емпатія можлива лише між родичами, ідентифікація — між незнайомцями
Між ними немає жодної різниці

90. Андрогінна особистість

сукупність фізичних ознак, які одержує людина по спадковості
поєднує в собі позитивні риси обох статей, соціально адаптована з високою життєстійкістю
сукупність генів людини, які вона одержує від своїх батьків
властивості людини, яких вона набуває у процесі засвоєння суспільного досвіду

91. Яка основна особливість педагогічного конфлікту відрізняє його від звичайного соціального конфлікту?

Велика кількість учасників
Різниця у віці, соціальному статусі та життєвому досвіді сторін
Обов'язкова присутність правоохоронних органів

Тривалість протікання конфлікту понад один рік

92. Яка стратегія поведінки педагога в конфлікті є найбільш конструктивною для збереження освітнього процесу?

- Конкуренція (наполягання на своєму авторитеті)
- Уникнення (ігнорування проблеми)
- Співпраця (спільний пошук рішення, що задовольнить обох)
- Пристосування (повна поступка вимогам учня)

93. Якщо вчитель ставить занижену оцінку учню через його "погану" зачіску чи манеру одягатися, який психологічний бар'єр провокує конфлікт?

- Бар'єр компетентності
- Бар'єр стереотипізації та упередженості
- Бар'єр темпераменту
- Семантичний бар'єр

94. Яким терміном позначається навмисна чи випадкова дія опонентів, спрямована на виникнення конфлікту; може розглядатися також як етап конфліктної взаємодії, на якому одна із сторін починає діяти всупереч інтересам іншої сторони, а опонент відповідає тим самим, внаслідок чого конфлікт із потенційного переходить в актуальний?:

- конфліктна ситуація
- кульмінація конфлікту
- інцидент
- конфлікт

95. Як називається стадія розвитку конфлікту, яка включає момент найвищої емоційної напруги сторін, пік їхньої конфліктної активності?:

- кульмінація
- ескалація
- інцидент
- конфліктна ситуація

96. Як називається стиль поведінки учасників конфлікту, який характеризується тим, що опоненти не вступають в обговорення проблеми, не відстоюють свої права, ухиляються від взаємодії з опонентами, щоб запобігти загостренню стосунків під час конфлікту, але при цьому не відмовляються від своїх потреб та інтересів?:

- суперництво
- компроміс
- уникнення
- пристосування

97. Хто такий медіатор у процесі врегулювання конфлікту?

- Представник адміністрації, який приймає остаточне рішення
- Незалежна нейтральна особа, яка допомагає сторонам знайти рішення
- Захисник, який представляє інтереси однієї зі сторін у суді
- Свідок, який підтверджує факти порушення дисципліни

98. Яка з наведених ознак є обов'язковим принципом медіації?

Публічність (відкритість процесу для колег/групи)
Примусовість (обов'язкова участь за наказом)
Добровільність
Ієрархічність (врахування статусів сторін)

99. Що є головною метою медіації в освітньому або професійному середовищі?

Покарання винного у конфлікті
Досягнення згоди, що базується на інтересах сторін
Формальне закриття справи для звітності
Перевиховання "важкого" учасника групи

100. У чому полягає конфіденційність як принцип медіації?

Усе сказане під час зустрічі не може бути розголошене без згоди сторін
Інформація передається лише керівнику організації
Результати обговорюються на загальних зборах групи
Медіатор має право використовувати почуте для публікацій у ЗМІ

Основний рівень. 3. Методи психології та соціології

1. Соціометрія – це метод оцінки:

успішності спілкування
міжособистісних стосунків у групі
комунікації різних сторін переговорів
формування враження про соціальні об'єкти

2. Соціометрія – це:

соціально- психологічний метод, який використовується для оцінки міжособистісних емоційних зв'язків у групі;
психічна здібність особистості до встановлення симпатичних контактів;
вид лабораторного експерименту, який застосовується практичними психологами в школі;
здібність психіки до відновлення.

3. Одиницею вимірювання і аналізу в соціометрії є:

вибір
шифр
престижність
емоційна реакція

4. Метод, що полягає в тому, що експериментатор збирає інформацію, не втручаючись у ситуацію і базується на певному плані, програмі, фіксації фактів та особливостей ситуації, на аналізі та інтерпретації.

Експеримент
Спостереження
Контент-аналіз
Емпіричний

5. Яка інформація у психологічному дослідженні вважається документальною?:

будь-яка інформація, зафіксована в друкованому чи рукописному тексті, на магнітній стрічці,

фото-, кіноплівці чи інших носіях
лише офіційні матеріали (нормативно-правові акти, статистичні та відомчі дані тощо)
лише результати досліджень
лише наукові публікації та дисертації

6. В чому особливість лабораторного експерименту?

Проводиться в штучно створених умовах, по мірі можливості забезпечується взаємодія досліджуваних суб'єктів лише з тими факторами, які цікавлять експериментатора.
Дослідження, що проводиться в реальних умовах життя людини з мінімальним втручанням дослідника.
Дослідження, в якому використовують спеціальне обладнання, а учасників не інформують про проведення експерименту.
Дослідження проводиться для спростування існуючої теорії, закону або для перевірки того, яка з двох альтернативних гіпотез точніше прогнозує реальність.

7. Кольоровий тест ставлень досліджує:

зоровий аналізатор
особливості сприймання і уявлення
емоційне ставлення людини до значимих людей
художні здібності

8. В основі типології експерименту на лабораторний, природний, польовий лежить критерій:

Спосіб організації експерименту
Характер впливу
Дослідницька мета
Відповідність реальності

9. Предмет дослідження — це:

Процес або явище, що породжує проблемну ситуацію
Конкретна сторона або властивість об'єкта, яка безпосередньо вивчається
Сукупність усіх публікацій з обраної теми
Кінцевий результат наукової роботи

10. Дослідження, яке проводиться з метою перевірки статистичної гіпотези про наявність зв'язку між двома або більше явищами називається:

Порівняльне
Кореляційне
Лонгітюдне
Аналітичне

11. Наукова проблема — це:

Питання, на яке вже є вичерпна відповідь у підручниках
Складне пізнавальне завдання, що потребує розв'язання і для якого немає готового алгоритму
Тема курсової чи дипломної роботи
Недолік у роботі конкретного підприємства

12. Залежна змінна це:

Параметри вербальної чи невербальної поведінки досліджуваного які служать показником впливу незалежної змінної і є ціллю дослідження у конкретному експерименті
Змінна яка залежить від експериментатора і є вимірюваним побічним впливом у експерименті
Цілеспрямований експериментальний вплив, яким маніпулює дослідник з метою виявити якісь зміни в психічних процесах досліджуваного
Це змінна яка виникає у експерименті і від неї залежить чистота експерименту

13. Спроба вирішення проблеми, яку ніхто не ставив або не вирішував подібним методом. Наукові роботи такого роду спрямовані на отримання принципово нових результатів у малодослідженій області:

Пошукові
Аналітичні
Фундаментальні
Критичні

14. Контент-аналіз – це:

метод якісно-кількісного вивчення документів (текстів, відео, аудіо), що базується на об'єктивній фіксації, підрахунку частоти певних понять та їх інтерпретації
вища форма наукового знання як логічно впорядкована система знань та уявлень про частину реальності
метод безпосереднього дослідження реальності, спрямований на ідентифікацію, найменування, порівняння, опис та класифікацію окремих явищ та їх сукупності
вид спостереження протягом чітко заданих проміжків часу з неодноразовими повторними зрізами

15. Природний експеримент в психології:

Вид експерименту, який проводиться в звичайних життєвих умовах без штучного втручання в їх діяльність
Вид експерименту, який проводиться в штучно створених умовах і в якому по мірі можливості забезпечується взаємодія досліджуваних суб'єктів лише з тими факторами, які цікавлять експериментатора.
Вид експерименту, де використовується тільки кількісний аналіз результатів, перевірка їх статистичної значимості
Вид експерименту, де використовується тільки якісний аналіз результатів, пояснення вивчених фактів та формулювання певних закономірностей

16. Незалежна змінна це:

Змінна яка не залежить від експериментатора і є побічним впливом у експерименті
Змінна, яка залежить від досліджуваного і впливає на його поведінку та є джерелом артефактів
Змінна яка не залежить ні від дослідника, ні від досліджуваного і виникає у ході дослідження
Цілеспрямований експериментальний вплив, яким маніпулює дослідник з метою виявити якісь зміни залежної змінної

17. Наукове припущення, яке потребує перевірки та доведення, називається:

Завданням
Актуальністю

Гіпотезою

Аксіомою

18. Уся сукупність об'єктів, що є предметом вивчення в межах конкретного дослідження, називається:

Вибірковою сукупністю

Генеральною сукупністю

Респондентською групою

Кластером

19. Вибірка (вибіркова сукупність) — це:

Певна частина об'єктів генеральної сукупності, відібрана за спеціальними правилами

Список усіх мешканців міста

Найбільш активні учасники анкетування

Група експертів, що оцінює результати

20. Помилка репрезентативності — це:

Помилка в розрахунках дослідника

Відхилення характеристик вибірки від характеристик генеральної сукупності

Некоректне поводження інтерв'юера

Відмова респондента відповідати на питання

21. Умови, які мають місце в експерименті, однак не є ні предметом дослідження, ні умовами маніпуляції – це:

Незалежні змінні

Залежні змінні

Умови, які не залежать від досліджуваного явища

Зовнішні змінні

22. Рандомізація - це:

Стратегія побудови експериментальних груп, яка передбачає відбір учасників експерименту з популяції за індивідуальними побажаннями дослідника

Стратегія побудови експериментальних груп, яка передбачає відбір учасників експерименту з популяції за їх власним бажанням

Стратегія побудови експериментальних груп, яка передбачає відбір учасників експерименту з популяції за вказівкою керівництва

Стратегія побудови експериментальних груп, яка передбачає відбір учасників експерименту з популяції випадковим чином, за певною методикою

23. Індекс групової згуртованості обчислюється як:

відношення кількості взаємних позитивних виборів до загальної кількості можливих виборів

відношення кількості взаємних негативних виборів до загальної кількості можливих виборів

відношення кількості взаємних позитивних виборів до кількості взаємних негативних виборів

відношення кількості позитивних виборів до загальної кількості учасників групи

24. Перша психологічна допомога (ППД) – це:

документ для впорядкування та координації дій органів державної влади, спрямованих на ліквідацію наслідків та надання допомоги постраждалим у разі загрози виникнення

надзвичайної ситуації
сукупність гуманних підтримуючих заходів практичної допомоги під час та після травматичної події людям, які цього потребують, з метою їхньої емоційної стабілізації та підключення до ресурсів спеціалізованої допомоги
участь у проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на об'єктах житлово-комунального господарства
інформування населення про наслідки та прогноз розвитку надзвичайної ситуації, хід її ліквідації та правила поведінки в зоні надзвичайної ситуації

25. Група досліджуваних, які не піддаються експериментальним впливам, бо вона призначена для порівняння результатів дослідження:

Експериментальна група
Мала група
Контрольна група
Група плацебо

26. Нормальний розподіл - це

закономірність варіації різних значень ознаки
розподіл, який характеризується тим, що крайні значення ознаки у ньому зустрічаються досить рідко, а значення, що близькі до середньої величини – досить часто
розподіл, який характеризується тим, що експериментальні дані розподілені за логічною схемою
розподіл, який характеризується тим, що крайні значення ознаки у ньому зустрічаються досить часто, а значення, що близькі до середньої величини – досить рідко

27. Інтроекція – це процес, за допомогою якого особа

спостерігає за собою
захищається від інших
спостерігає за природою
ототожнюється з довкіллям

28. Етичний кодекс психолога – це

сукупність етичних норм, правил поведінки, що склалися у психологічному співтоваристві й регулюють його життєдіяльність
правила спілкування на роботі з клієнтами
дотримання закону і моральних принципів у роботі з колегами і керівництвом
забезпечення прав і свобод людини, особлива відповідальність перед суспільством

29. Діагностичний мінімум – це

сукупність психодіагностичних методів і процедур з доведеною валідністю і науково обґрунтованими нормами, яка застосовується з метою виявлення життєвих проблем або відхилень у психічному, особистісному чи соціальному розвитку досліджуваного та його найближчого соціального оточення
відсутність або недорозвиненість позитивних якостей, властивостей, умінь і навичок, які повинна мати дитина певного віку
мінімальне втручання у звичні, повсякденні форми поведінки досліджуваних
діагностика готовності дитини до навчання в школі

30. Що таке валідність експерименту?

Показник стійкості та відтворюваності результатів дослідження при повторних вимірюваннях.
Міра достовірності, обґрунтованості та відповідності результатів дослідження поставленим завданням.

Міра точності опису завдання, яке пред'являє експериментатор досліджуваному перед початком експерименту.

Показник завищення значущості однієї властивості досліджуваного або одного завдання з певної серії.

31. Емпіричне дослідження – це:

ідеальне дослідження

валідне дослідження

засноване на теорії

засноване на досвіді

32. Метод активного втручання дослідника в ситуацію:

опитування

експеримент

контент-аналіз

вивчення продуктів діяльності

33. Каузальний зв'язок – це зв'язок:

між об'єктом й предметом

між дослідником й науковою проблемою

між запланованим і реальним

між причинами й наслідками

34. Як називається вчення про вимірювання рівня знань і компетентностей людини, якісних характеристик методом тестування?

Етичний кодекс психолога.

Психометрія.

Кореляційне дослідження.

Конструктивна валідність.

35. Завдяки методам якої науки розпочалося безпосередньо експериментальне вивчення психіки?

Нейрофізіологія.

Колористика.

Фізика.

Педагогіка

36. В чому суть "ефекту плацебо"?

Результати дослідження, що виникають внаслідок впливу на об'єкти самих умов дослідження.

Позитивні очікування досліджуваного впливають на отримання успішного результату експерименту.

Присутність зовнішнього спостерігача змінює (підсилює) поведінку досліджуваних.

Зміни в діяльності учасників дослідження виникають внаслідок уваги, яка їм приділяється, а

не внаслідок експериментальних впливів.

37. Як називається розумовий розподіл предметів і явищ на частини або властивості?

Аналіз.
Синтез.
Типізація.
Поняття.

38. Що таке "синтез" в психології?

Виділення одних ознак предмета та відволікання від інших.
Порівняння предметів і явищ, знаходження подібності та відмінності між ними.
Мисленнєва операція об'єднання окремих елементів або ознак об'єкта в єдине ціле.
Об'єкт пізнання оцінюється з позицій моральних, культурних та естетичних норм.

39. Що таке надійність експерименту?

Показник стійкості та відтворюваності результатів дослідження при повторних вимірюваннях.
Міра достовірності, обґрунтованості та відповідності результатів дослідження поставленим завданням.
Міра точності опису завдання, яке пред'являє експериментатор досліджуваному перед початком експерименту.
Показник завищення значущості однієї властивості досліджуваного або одного завдання з певної серії.

Основний рівень. 2. Історія і теорія психології та соціології

1. Визначте ключовий механізм психічного розвитку в гуманістичному напрямку психології:

дозрівання мозку і становлення сексуальності людини
розвиток інтелекту внаслідок адаптації індивіда до соціуму
спонтанне виявлення та розвиток власного особистісного потенціалу
реконструкція індивідом впливу навколишнього середовища та налагодження взаємодії з ним

2. Який психолог вважав інтелектуальний розвиток основою становлення особистості:

Ж.Піаже
З.Фройд
А.Бек
Е.Еріксон

3. Соціальні потреби (за Е.Фромом) це:

потреби в агресії; домінуванні; досягненні; захисті; грі
потреби у людських взаємовідносинах; в самоствердженні; в прив'язаності
потреби уникнення невдач; уникнення шкоди; уникнення звинувачень; незалежності;
осмисленні; пізнанні
потреби в допомозі; розумінні порядку; привертанні уваги; бережливості; повазі

4. Оберіть поняття, яке відповідає твердженню "це розуміння людиною самої себе, в основі якого – минулий досвід, події теперішнього та плани і сподівання на майбутнє; включає уявлення про себе та самооцінку" (за К.Роджерсом) :

феноменальне поле
Персона
Я – концепція
ядро особистості

5. Психологія натовпу Г. Лебона є прикладом:

соцієтальних течій соціологічного психологізму
групових течій соціологічного психологізму
індивідуалістичних течій соціологічного психологізму
немає правильної відповіді

6. Оберіть твердження, що відповідає основним положенням гуманістичного напрямку у психології:

увага до вивчення когнітивних процесів індивіда, основні проблеми людини – через ірраціональні думки;
людина є цілісною, творчою, здатною до росту та розвитку, інтенційною, здійснює вибір та несе за нього відповідальність;
у людини в дитинстві закладаються певні комплекси, проблеми, які вона впродовж життя намагається розв'язати;
психологія повинна вивчати поведінку та досвід людини.

7. Теорію „потягу до смерті” ввів:

З. Фройд
А. Адлер
К. Юнг
Г. Гегель

8. На думку А. Маслоу як гуманістичного психолога, бути здоровою повноцінною людиною – означає бути?:

природнім індивідом
самоактуалізованою особистістю
розвиненою особистістю
прогресивною індивідуальністю

9. Хто порівнював вплив вождя на аудиторію з гіпнозом:

М. Вебер
Г. Лебон
В. Парето
О. Конт

10. Теорія Е. Еріксона охоплює період:

пренатальний і раннє дитинство
від немовляти до статевої зрілості
від народження до смерті
від народження до середнього віку

11. Хто є автором концепції "сродної" (спорідненої) праці, виховання природних здібностей людини, ідеї саморозвитку і самовиховання особистості?

Сократ

Арістотель
Г.Сковорода
Р.Декарт

12. Найбільш могутня мотиваційна сила особистості, як стверджував Е. Фромм, це?:

конфлікт між двома прагненнями - до творчості та до збагачення
конфлікт між двома прагненнями - до моральності та до свободи
конфлікт між двома прагненнями - до свободи та до безпеки
конфлікт між двома прагненнями - до духовності та до спокою

13. Психолог К. Роджерс підкреслював особливе значення....:

минулого
теперішнього
майбутнього
несвідомого

14. Важливою особливості теорії К. Роджерса є... :

кроскультурний підхід до особистості
феноменологічний підхід до особистості
психоаналітичний підхід до особистості
еклектичний підхід до особистості

15. Засновником методу транзакційного аналізу особистості є:

К.Юнг
К.Роджерс
Е.Берн
В.Франкл

16. Універсальні образи і символи, які містяться в колективному несвідомому, спонукають індивідуума переживати певні почуття і міркувати певним чином стосовно даного об'єкту або ситуації (за Юнгом)

конструкт
архетип
гештальт
Лібідо

17. Як називається психотерапевтична стратегія і методика, розроблена Віктором Франклом?

Гештальт-терапія
Логотерапія
Психосинтез
Когнітивно-поведінкова терапія

18. Коли виникла соціологія як самостійна наука?

в добу античності
в епоху Ренесансу
в XVI ст.
в XIX ст.

19. Хто засновник соціології як науки ?

О.Конт
К.Маркс
П.Сорокін
Г.Гегель

20. Основним положенням якого психологічного напрямку є теза про унікальність особистісного досвіду конкретної людини та усвідомлення нею сенсу свого існування:

екзистенційної психології
гештальтпсихології
соціального конструктивізму
психоаналізу

21. Основними цілями консультування у класичному психоаналізі є

усвідомлення неусвідомленого
корекція поведінки клієнта
посилення "Его" для побудови більш реалістичної поведінки
оволодінням клієнтом здатністю прогнозувати власну поведінку

22. Напрямок психології представники якого рушієм силою та мотивами поведінки людини в соціумі вважають несвідомі біологічні потяги та інстинкти:

психоаналізу
диференційної психології
екзистенціальної психології
експериментальної психології

23. Напрямок в соціології та соціальній психології, який ґрунтується на інтерпретаціях символів людської поведінки, що несуть соціальну інформацію:

символічний інтеракціонізм
психоаналіз
структуралізм
позитивізм

24. Автор соціологічної теорії девіантної поведінки:

У.Шелдон
Е.Дюркгейм
К.Лоренц
Ч.Ломброзо

25. Автор теорії соціальної мобільності:

В. Мур
Б. Барбер
Л. Козер
П. Сорокін

26. Який вчений виокремив такі три форми стратифікації як: політичну, економічну та професійну?:

П. Сорокін

Р. Мертон
Т. Парсонс
Г. Гегель

27. У соціології термін "стратифікація" вперше був вжитий:

П. Сорокіним
М. Вебером
Б. Барбером
Е. Шилзом

28. Ідея "соціального порядку", тобто іманентне прагнення будь-якої системи підтримати власну рівновагу, узгодити між собою різні її елементи, домогтися злагодженості між ними є базовою для:

структурного функціоналізму
символічного інтеракціонізму
феноменологічної соціології
етнометодології

29. Хто з-поміж авторів теорій соціальної стратифікації у структурі капіталістичного суспільства виокремив такі чотири класи, як: робітничий клас позбавлений власності; дрібна буржуазія; позбавлені власності "білі комірці"; адміністратори і менеджери:

К. Маркс
М. Вебер
Л. Уорнер
П. Сорокін

30. На думку В. Парето соціальні зміни в суспільстві є наслідком:

циркуляції еліт
науково-технічного прогресу
класової боротьби
промислової революції

31. Які типи самогубств виокремлює Е. Дюркгайм?:

егоїстичне, альтруїстичне, аномічне
усвідомлене, неусвідомлене
вимушене, добровільне
фаталістичне, аномічне, неусвідомлене

32. Як, на думку Е. Дюркгайма, називається стан ціннісно-нормативного вакууму в перехідних суспільствах?:

криза
соціальний неспокій
аномія
соціальна трансформація

33. Вкажіть типи легітимного панування (за М. Вебером):

традиційне, харизматичне, легальне
тоталітарне, авторитарне, демократичне
формальне, національне, фінансове

легітимне, нелегітимне

34. Визнання індивіда (діючої особистості) як основного елемента системи, який входить до соціальної структури суспільства через виконувану ним соціальну роль – позиція:

структурного функціоналізму
позитивізму
психоаналізу
психосинтезу

35. Оберіть правильний перелік соціальних дій у М.Вебера:

афективна, традиційна, ціннісна, цілераціональна
традиційна, афективна, ціннісно-раціональна, ірраціональна
афективна, традиційна, ціннісно-раціональна, цілераціональна
жодна відповідь не правильна

36. Які два типи суспільств виокремлює Г. Спенсер?:

військове та індустріальне
доіндустріальне та індустріальне
індустріальне та постіндустріальне
відкрите та мононаціональне

37. Як К.-Г. Юнг називав універсальні вроджені структури колективного несвідомого (наприклад, Мати, Герой, Мудрець)?

Комплекси
Стереотипи
Архетипи
Патерни

38. Який компонент структури особистості в теорії Юнга відповідає за соціальну роль людини та "маску", яку вона носить у суспільстві?

Тінь
Аніма
Персона
Самість (Self)

39. Хто є засновником першої у світі лабораторії експериментальної психології (1879 р.), де психологія вивчалася як наука про безпосередній досвід?

Зигмунд Фройд
Вільям Джеймс
Вільгельм Вундт
Герман Еббінгауз

40. Згідно з Фройдом, основна функція "Я" (Ego) полягає у:

Негайному задоволенні інстинктивних потреб
Покаранні особистості за аморальні думки
Посередництві між вимогами інстинктів, реальністю та мораллю
Повному пригніченні будь-яких проявів сексуальності

41. Оберіть правильну послідовність трьох стадій розвитку людського інтелекту (згідно з О. Контом):

позитивна, раціональна, теологічна
метафізична, динамічна, позитивна
теологічна, метафізична, позитивна
міфологічна, філософська, наукова

42. Хто з-поміж вчених поділяв соціологію на "соціальну статичку" і "соціальну динаміку"?:

Е. Дюркгайм
О. Конт
М. Вебер
К. Маркс

43. Згідно з О. Контом теорія соціального порядку, яка вивчає умови існування та закони функціонування суспільства – це:

соціологія
соціальна динаміка
соціальна статика
соціальна фізика

44. Згідно з О. Контом теорія соціального прогресу, яка вивчає закони розвитку і зміни суспільства – це:

соціальна мораль
соціальна динаміка
соціальна статика
соціальна фізика

45. Оберіть правильну відповідь. Об'єктом вивчення психології як науки виступає:

Персона
Суспільство
Психіка
Поведінка

46. Вкажіть автора закону трьох стадій розвитку людського інтелекту:

Ф. Тьонніс
О. Конт
Г. Зіммель
Г. Лебон

47. Згідно концепції екологічних систем У.Бронфенбреннера, соціальне середовище має чотири рівні:

біологічний, психологічний, розумовий, духовний
школа, сім'я, університет, колектив
мікросистема, мезосистема, екзосистема, макросистема
освіта, наука, культура, політика

48. Вкажіть автора "теорії наслідування":

Г. Тард
Г. Лебон
В. Мак-Дугал
Л. Ворд

49. Які два типи наслідування виокремлює Г. Тард?:

звичай та мода
культура та релігія
мистецтво та ЗМІ
немає правильної відповіді

50. Який вид наслідування, на думку Г. Тарда, є домінантним у індустріальному суспільстві?:

звичай
мода
ЗМІ
соціальні мережі

Основний рівень. 1. Основи психології та соціології

1. Як перекладається слово "психологія"?

наука про людину
наука по поведінку
наука про душу
наука про характер

2. Структура психіки включає

психічні процеси, стани, властивості
пізнавальні процеси, інтелект, воля
темперамент, здібності, нервова система
відчуття, сприймання, мислення, увага, інтелект

3. Що таке психіка?

порівняно сталі, стійкі душевні якості людини, які відображають рівень розвитку особистості
результат роботи центральної нервової системи, форма життєдіяльності живих істот,
властивість деяких видів тварин і людини, що виконує функції орієнтування, контролю,
пристосування та мотивування в поведінці і діяльності
сукупність суспільних норм і стандартів поведінки, які особистість засвоїла протягом життя
та якими керується у своїй діяльності
відносно стійка, більшою мірою усвідомлена, неповторна система уявлень індивіда про себе
самого, що формується в результаті взаємодії з іншими людьми, насамперед з батьками у
дитинстві

4. Хто є автором "Трактату про душу" і засновником психології як науки?

Сократ
Арістотель
З.Фройд
Р.Декарт

5. До факторів психічного розвитку людини належить:

біологічна основа, соціальне середовище та активність самого індивіда
тільки соціальне середовище та самовиховання
біологічна основа, навчання та нервова система
здатки, вроджені особливості та стать

6. Визначте провідну діяльність дітей молодшого шкільного віку:

ігрова діяльність
учіння
гра та фізична активність
спілкування з однолітками

7. Знайдіть найсуттєвіше обґрунтування доречності використання вчителем ігрового методу навчання шестирічок:

для більш легкої зміни провідної діяльності – від ігрової до навчальної
для підняття настрою і енергії дітей
для кращого розподілу ролей дітей
для згуртування класного колективу

8. Що таке внутрішній план дій як психічне новоутворення молодшого шкільного віку:

попереднє мислене планування подальших розумових дій
нездатність оцінювати власні когнітивні, емоційні і поведінкові процеси
зосередження школяра на учбовому завданні
самоуправління та регуляція дитиною власної поведінкової активності.

9. Позитивне ставлення до школи, відповідальність щодо результатів учіння – це вияви якого психічного новоутворення молодших школярів?:

самооцінки
внутрішньої позиції школяра
довільності пізнавальної сфери
фантазії

10. Якими психологічними особливостями підлітків обґрунтовується доречність використання вчителем групових форм організації навчання?

подоланням конфлікту поколінь у спілкуванні вчителя з підлітками
прагненням підлітків до групування з ровесниками
потребою підлітків у різноманітності навчання
потребою в емоційному розвантаженні і відпочинку

11. До якої сфери психічного життя людини відносять відчуття, сприймання, уява, увага, пам'ять, мислення?

емоційно-вольова сфера
пізнавальна сфера
поведінкова сфера
раціонально-професійна сфера

12. До закономірностей психічного розвитку відносять наявність сензитивних періодів. Що це означає?

протягом дитинства існують найбільш сприятливі періоди для становлення окремих видів

психічної діяльності, це зумовлено біологічним дозріванням організму і головного мозку завдяки цілеспрямованому впливу на психіку дитини з допомогою навчання і виховання постійно змінюються попередні психічні процеси на нові досконаліші більш розвинуті психічні функції

моральний розвиток людини, налагодження соціальних контактів, адекватна поведінка в суспільстві, усвідомлення мотивів своєї поведінки і можливість самовиховання стійкі особистісні характеристики формуються досить рано, дитячі стереотипи поведінки проявляються в дорослій людині і можуть стати причиною особистісних патологій

13. Чи впливає психічний стан, емоційні переживання людини на її фізичне самопочуття і здоров'я?

- так, впливає негативно
- так, впливає позитивно
- так, може впливати і позитивно, і негативно
- впливає при психічних захворюваннях

14. Від чого залежать психічні якості людини?

- від спадковості
- від впливу соціального оточення
- від сімейного виховання
- взаємодії вроджених властивостей нервової системи і соціальних умов

15. Що може бути стресором для людини?

- тривожність, депресія
- приємні події
- неприємні події
- екстремальна (несподівана і незвична) ситуація

16. Оцінка особистістю уявлень про себе, для якої характерна різна інтенсивність, залежно від рівня прийняття тих чи інших самохарактеристик, це:

- самотність
- самоконтроль
- самооцінка
- самостійність

17. Здатність людини регулювати свою поведінку на підставі зовнішніх подій чи внутрішніх чинників, називається:

- самоконтроль
- самоефективність
- самоповага
- самооцінка

18. Складова соціології, що спрямована на вирішення конкретної соціологічної проблеми, використання знань для удосконалення соціальних процесів, вирішення практичних проблем життєдіяльності суспільства:

- етична соціологія
- соціальне дослідження
- прикладна соціологія

теоретична соціологія

19. Спрямованість життя людини відповідно до певних смислів та цінностей називається:

ціннісними орієнтаціями
атитюдами
настановами
релігійністю

20. Поняття "мотив" у психологічній науці означає... :

внутрішня рушійна сила, що спонукає людину до дії
внутрішнє спонукання злочинної поведінки
фрагмент загальної картини або об'єкта, що багаторазово повторюється з деякими змінами
проста складова частина сюжету

21. Мотиваційна сфера формується з... :

органічних і матеріальних потреб людини
органічних і соціальних потреб людини
матеріальних, фізичних, соціальних потреб
органічних, матеріальних, соціальних і духовних потреб людини

22. Форма впливу на прийняття суб'єктом рішення або ж метод впливу на свідомість особистості через звернення до її власних критичних міркувань означається як... :

контракт
вимога
переконання
угода

23. Емоційне переживання пізнавальної потреби постає як... :

інтерес
прагнення
захопленість
мотив

24. Соціологія, яка узагальнює фактичний матеріал, будує теорію, розкриває закономірності функціонування суспільства:

емпірична
теоретична
соціальна інженерія
загальносоціологічна теорія

25. Якщо в перші роки життя з певних причин в дитини не було можливості спілкуватися (взаємодіяти) з іншими людьми. Чи матиме це вплив на її психічний розвиток?

так, це приводить до негативних наслідків (затримки психічного розвитку, емоційних проблем)
так, це буде мати позитивний вплив на психічний розвиток (дитина буде спокійна, стримана)
це може мати як позитивні, так і негативні наслідки, що залежить від вроджених особливостей дитини
це може призвести у майбутньому до проблем із засвоєнням мови, але це можна швидко

виправити шляхом тренування

26. Який з підходів до трактування предмета соціології акцентує увагу на сфері людської поведінки та свідомості, ставить у центр уваги людину в її повсякденному житті, в усьому багатстві її зв'язків та взаємодій з іншими людьми:

- макросоціологічний
- мікросоціологічний
- емпіричний
- теоретичний

27. В чому суть виховного принципу природовідповідності?

- забезпечення повноцінного фізичного розвитку дітей і молоді, охорони та зміцнення їх здоров'я
- розвиток індивідуальних здібностей і талантів молоді, забезпечення умов її самореалізації
- врахування анатомо-фізіологічних, психологічних, вікових, генетичних, національних, регіональних, індивідуальних особливостей дитини
- усунення авторитарного стилю виховання, сприйняття особистості вихованця як вищої соціальної цінності, визнання його права на свободу, на розвиток здібностей і реалізацію індивідуальності

28. Розвиток особистості – це

- становлення людини як соціальної істоти, яке відбувається у процесі життєдіяльності під впливом стихійних умов і спеціально організованих факторів
- процес формування в індивіда корисних професійних навичок і якостей
- кількісні та якісні зміни в роботі головного мозку, які відбуваються в часі під впливом різних факторів
- процес цілеспрямованого формування здібностей людини в умовах навчання і освіти

29. Основним завданням розвитку у немовлячий період є:

- формування автономії
- формування базальної довіри
- формування ініціативності
- формування самостійності

30. Творча, а відтак, ефективна реалізація суб'єктом своїх задатків, здібностей, талантів в усіх видах діяльності, праці, це:

- активізація
- кар'єра
- мотивація
- самоактуалізація

31. Комплекс провідних мотивів діяльності, ставлень, налаштувань, установок особистості щодо духовних цінностей, об'єктів оточуючого світу, її схильностей, готовностей до певних емоційних реакцій, оцінок, суджень, дій, вчинків, поведінки, це:

- фантазії
- диспозиції
- активність
- спрямованість

32. Якщо ціннісні орієнтації та пов'язані з ними професійні мотиви повністю узгоджуються з реальною, суспільно значущою поведінкою особистості, то мова йде про... :

- адекватний тип професійної мотивації
- ситуаційний тип професійної мотивації
- компенсаторський тип професійної мотивації
- стандартний тип професійної мотивації

33. Навчальна діяльність мотивується:

- тільки внутрішнім мотивом, коли пізнавальна потреба особистості спрямовується на предмет діяльності
- тільки зовнішніми мотивами (самоутвердження, престижу, обов'язку, необхідності, досягнення тощо)
- внутрішніми (коли пізнавальна потреба особистості спрямовується на предмет діяльності) і зовнішніми мотивами (самоутвердження, престижу, обов'язку, необхідності, досягнення тощо)
- вродженими інстинктами індивіда, успадкованими задатками

34. Психічні феномени ідеальні в тому розумінні, що вони:

- найбільш досконалі, довершені з усього, що є у світі
- не мають жодних матеріальних властивостей: маси, консистенції, форми, забарвлення тощо, - а відтак, не відображаються органами чуття (зором, слухом тощо)
- частина Трансцендентного (Надприродного, Божого) світу, який є ідеальним
- за ними закріпилась назва "ідеї" з часів Еллади (Стародавньої Греції)

35. Дає уявлення про суспільство як цілісний організм, про систему соціальних механізмів, розкриває місце і роль основних соціальних зв'язків, формулює принципи соціологічного пізнання:

- політика
- загальносоціологічна теорія
- соціальна динаміка
- емпірична соціологія

36. Анімізм – це:

- віра в існування душі (аніми) – невидимого двійника в усіх предметів і явищ, основна функція якого – рухання, оживлення, спонукання до дієвості чи недієвості "свого" тіла
- первісні вірування у божественне (надприродне) походження людської душі (аніми)
- спроможність психіки (аніми, душі) безпосередньо (екстрасенсорно) впливати на матеріальні об'єкти
- віра у космічне походження душі та переселення душ після смерті

37. Об'єктивні, істотні, необхідні, стійкі та такі, що повторюються, причинні зв'язки між соціальними явищами та процесами як в окремих соціальних системах та підсистемах, так і в суспільстві в цілому, що виникають внаслідок масової діяльності людей:

- соціальний закон
- соціальні тенденції
- соціальний прогрес
- соціальний занепад

38. Загальні та специфічні закони та закономірності розвитку і функціонування історично

визначених соціальних систем (на рівні суспільства загалом), механізми дії та форми прояву цих законів та закономірностей в діяльності особистостей, соціальних груп, класів, народів – це:

предмет соціології
соціальна психологія
тенденції розвитку соціології
функції соціології

39. Основний функціональний психологічний зміст людської свідомості полягає в тому, що:

вона є особливим рівнем відображення світу, який розвився у тварини і людини внаслідок оволодіння знаннями в процесі суспільного життя
вона є досконалим рівнем психічного відображення і саморегуляції, властивим тільки дорослій людині під впливом навчання
це усвідомлене відображення об'єктивної дійсності, регуляція поведінки та діяльності, а також самопізнання, що забезпечує цілісність та активну взаємодію людини з навколишнім світом
вона являє собою найвищий рівень ментальної активності людини як соціальної істоти

40. Основні несвідомі феномени у психіці людини це:

безумовні і умовні рефлекси, інстинктивні спонуки
галюцинації, гіпнотичні і сомнамбулічні стани
психофізіологічні процеси у головному мозку
все, що витіснене зі свідомості механізмами психічного захисту, та автоматизми, установки

41. Від чого не залежить розвиток предмету соціології:

прогресу самого наукового знання
мінливих потреб суспільства
соціального запиту
географічних чинників

42. Відмінність соціології від інших суспільних наук полягає в тому, що вона:

досліджує окремі сторони суспільного життя
є генералізуючою наукою, бо вивчає загальне в суспільстві
вивчає взаємозв'язок між явищами, які стосуються предмета дослідження різних наук
вивчає природні групові процеси

43. "Tabula rasa" ("чиста дошка"), за Дж. Локком, – це:

зовнішнє середовище, на яке психіка проектує свої апіорні ідеї – психічні феномени
душа (психіка) новонародженої людини, в якій немає жодного апіорі закладеного (вродженого) досвіду
душа людини, помисли і поведінка якої відповідають християнському моральному вченню
психічні феномени у чистому вигляді, в якому вони постають перед суб'єктом інтроспекції (самопостереження)

44. Функція соціології, яка проявляється в тому, що соціологія, надаючи об'єктивне знання, покликана попереджувати соціальну політику про відхилення від соціального ідеалу, сигналізувати про можливі негативні соціальні явища і наслідки:

виховна

прогностична
теоретико-пізнавальна
критична

45. Функція соціології, яка проявляється в тому, що формує погляди на соціальні явища і процеси, дає теоретичну основу для практичних дій, спрямованих на розуміння й узгодження інтересів різних соціальних спільнот і груп:

теоретико-пізнавальна
емоційно-образна
політична
світоглядно-ідеологічна

46. У еволюційному вченні Ч. Дарвіна виразно постали основні функції психіки на всіх рівнях її організації:

цілепокладання, корекція, мотив
відображення з метою адаптації (присосування)
переживання, антиципація, воля
збирання, збереження і організація застосування інформації

47. Функція соціології, яка полягає в систематизації, описі, нагромадженні соціологічної інформації, отриманої в результаті проведення соціологічних досліджень, у вигляді аналітичних записок, різних наукових звітів, статей, книг тощо:

теоретико-пізнавальна
критична
управлінська
описово-інформаційна

48. Розподіл уваги це:

переміщення її фокусу з об'єкта на об'єкт в межах її об'єму протягом функціонування в цих межах
часті відволікання психічної активності суб'єкта від об'єкта своїх дій та спрямування її на інші об'єкти
відносно тривале й інтенсивне зосередження на об'єкті двох і більше психічних процесів і/або станів
розпорошення між декількома об'єктами, що помітно знижує ефективність спрямованої на них діяльності

49. Що означає поняття "дивергентне" мислення?

соціальна та особистісна зрілість людини
семантична гнучкість
розумові зусилля концентруються на пошуку єдиного правильного рішення
пошук максимальної кількості варіантів вирішення проблеми

50. Що означає поняття "конвергентне" мислення?

соціальна та особистісна зрілість людини
семантична гнучкість
розумові зусилля концентруються на пошуку єдиного правильного рішення
пошук максимальної кількості варіантів вирішення проблеми

51. Вища форма пізнавальної діяльності людини, що дозволяє відображати оточуючу дійсність узагальнено, опосередковано і встановлювати зв'язки й відношення між предметами та явищами

пам'ять
мислення
переживання
уява

52. Функція соціології, яка забезпечує поновлення та збагачення соціологічного знання про різні сфери суспільного життя, розкриває перспективи соціального розвитку, розробляє концепції, теорії, ключові поняття й категорії на основі дослідження соціальної реальності:

теоретико-пізнавальна
політична
управлінська
соціально-інформаційна

53. Функція соціології, яка виявляється у можливості впливати на формування уявлення індивіда про своє призначення в суспільстві, про стан самого суспільства та сприяє формуванню критичної позиції:

перетворювальна
світоглядна
психологічна
управлінська

54. Фізіологічною основою темпераменту згідно вчення І.П. Павлова виступає

тип нервової системи
взаємодія півкуль головного мозку
переживання
безумовні та умовні рефлекси

55. Цілеспрямованість, наполегливість, рішучість, організованість, сміливість, витримка – це

вольові якості людини
властивості темпераменту
вроджені емоційні якості
особливості прояву здібностей

56. Перцепція (сприймання) як психічний процес – це:

поєднання сенсорної інформації, що надходить від об'єктів до органів чуття суб'єкта, у цілісні образи цих об'єктів
виділення людиною самої себе з оточення, усвідомлення свого "Я"
поява у внутрішньо-психічному плані предметно-цілісних образів об'єктів
залежність чуттєвого сенсорного відображення суб'єкта від його життєвого досвіду

57. Предметність (об'ємність) відображення це:

переживання суб'єктом відчуттів, що надходять від предмета, як цілісної сукупності
переживання суб'єктом відчуттів, що надходять від предмета, як властивостей цього предмета
попереднє мисленнєве конструювання дій, прогнозування результатів та вольова регуляція

поведінки відповідно до поставлених цілей.

проектування відчуттів та образів сприймання об'єктів у ті просторово-часові параметри, у яких вони знаходяться, звідки надійшла чуттєва інформація про ці об'єкти

58. Уявлення можливого і неможливого бажаного і/або небажаного та всіякого неймовірного називається:

сприймання

фантазія

марення

галюцинація

59. Комплекс утворень психіки людини: ціннісні орієнтації, світогляд, переконання, віра – це її:

знання, уміння, навички

спрямованість

екзситенційна відповідальність

духовність

60. Функція соціології, що забезпечує вироблення соціального механізму впровадження у практику рішень щодо функціонування, розвитку й удосконалення соціальних відносин:

політична

управлінська

моделююча

світоглядна

61. Виберіть правильне визначення. Соціологія – це наука ...

про удосконалення відносин між людьми, засвоєння норм поведінки, формування ціннісних орієнтацій, задоволення суспільних потреб і відтворення людини як соціальної істоти

про особливу сферу життєдіяльності, в якій виявляються відмінності інтересів різних

соціальних спільнот з приводу розподілу матеріальних та духовних цінностей, виявлення,

зіткнення, протиборство, а також підпорядкування, субординація цих інтересів

про суспільство як цілісну систему, про функціонування і розвиток соціальних спільностей,

про закономірності соціальних дій і масової поведінки

про закономірності культурних вимірів людського життя, осмислення процесів, які пов'язані з глобалізацією, подальшим розвитком міжнародних відносин та новим світоглядом

62. Центральна нервова система – це

спинний та головний мозок

спинномозкові і черепно-мозкові нерви

спинний мозок та черепно-мозкові нерви

головний мозок та спинномозкові нерви

63. Спільною поведінкою для людини і тварини є

емоції

мислення

інстинкти

психіка

64. Неадекватна самооцінка – це

завищена або занижена самооцінка
соціальна або персональна
емоційна або інтелектуальна
професійна або приватна

65. Основний психологічний зміст пам'яті – це:

спроможність психіки накопичувати і зберігати відображену органами чуття та розумово опрацьовану інформацію і відтворювати її (згадувати)
відкрита інформаційна система, що постійно оновлюється і слугує інформаційною базою діяльності, поведінки, всього життя суб'єкта
процес накопичення і збереження інформації, якою оперують усі пізнавальні психічні процеси (відчуття, сприймання, уява, мислення)
банк понятійних знань як основи свідомості людини

66. Функція соціології, яка полягає у тому, що висновки, рекомендації та пропозиції, які напрацьовані соціологією, стають основою для вироблення та прийняття рішень:

прогностична
перетворювальна
інформаційна
ринкова

67. Мотивація особистості – це:

ієрархізована система біологічних, соціальних та емоційних складових її життєдіяльності
психічні спонуки, які зумовлюють і спрямовують її активність: потяги, потреби, бажання, прагнення, мотиви і т. ін.
пізнавальний психічний процес, який полягає у відображенні людиною предметів і явищ, у сукупності всіх їх якостей при безпосередній дії на органи чуття
уявлення, мрії про те, ким і якою вона хотіла б стати в майбутньому, що спонукають її до відповідних дій

68. Рівень домагань особистості – це:

знання про наявні у неї якості, властивості, особливості та її ставлення до них, що впливає з самооцінки кожної з них та себе в цілому
сукупність прагнень досягнути життєві цілі такого рівня складності, який, на її думку, відповідає її можливостям
формування знань про навколишній світ, об'єднання відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення та уяви в єдину картину світу
педагогічний аспект соціалізації, спрямований на гармонійний розвиток людини

69. Здібності особистості це:

індивідуально-психологічні особливості людини, що забезпечують успішне виконання певних видів діяльності, швидке навчання та ефективне засвоєння знань, умінь і навичок
індивідуально-психологічні властивості, що формуються і функціонують в процесі та під впливом її діяльності
соціал-дарвіністська міфологема (хибне поняття), що виправдовує соціальну нерівність людей
обмеження прав, свобод чи можливостей людини або групи осіб за певними ознаками (раса, стать, вік, релігія)

70. Спосіб організації соціальної взаємодії та соціальних зв'язків, що здатний до саморегуляції, самовідтворення та стабільності:

- соціальна система
- масова свідомість
- соціальна ідентичність
- соціалізація

71. Провідною діяльністю у підлітковому віці є

- інтимно-особистісне спілкування
- розваги і відпочинок
- учбово-професійна діяльність
- сюжетно-рольова гра

72. Провідною діяльністю у період дошкільного віку є

- емоційне спілкування з дорослим
- сюжетно-рольова гра
- наочно-дійове мислення
- учіння

73. Основні (базисні) типи темпераменту:

- гіпертимний, дистимний, афективно-лабільний, афективно-екзальтований, емотивний
- темперамент діяльності і темперамент почуттів
- інтровертований, екстравертований, амбавертований
- сангвіністичний (сангвінік), флегматичний (флегматик), холеричний (холерик), меланхолійний (меланхолік)

74. Вкажіть на визначення терміну "сублімація":

- Часта зміна місця проживання, роботи, сімейного стану
- Звернення до примітивних форм поведінки, мислення; уникнення відповідальності
- Переведення психічної енергії в інші сфери діяльності (наприклад, заняття спортом, музикою, художньою творчістю тощо), що дозволяє зняти напруження у прийнятній для індивіда і суспільства формі
- Людина уникає вирішення проблеми, може зловживати наркотиками чи алкоголем

75. Найзагальніша система взаємозв'язків і взаємин між людьми, в яких проявляється їхня взаємозалежність одне від одного та які склалися історично:

- раса
- суспільство
- соціальна ідентичність
- корпорація

76. Виділяють наступні локуси контролю

- внутрішній (інтернальний) і зовнішній (екстернальний)
- функціональний і патологічний
- соціальний, психологічний, біологічний
- емоційний, пізнавальний, усвідомлений

77. Психологічний вік включає критерії

розумовий вік, емоційна і соціальна зрілість
кількість календарних років, місяців, днів від моменту народження
дозрівання, виховання, соціалізація
дитинство, молодість, дорослість, старість

78. Типи психологічного подолання (coping strategies)

стратегія вирішення проблем, пошук соціальної підтримки, уникання
конвергентне, дивергентне мислення, творчість
когніції, емоції, поведінка і фізіологічні реакції
віктимна поведінка, девіантна поведінка, делінквентна поведінка, демонстративна поведінка

79. До біологічних чинників розвитку особистості належать:

Тип нервової системи та задатки
Моральні норми сім'ї
Шкільне виховання
Соціальне середовище

80. Діяльність як чинник розвитку особистості є важливою тому, що:

Вона є лише джерелом фізичної сили
Саме в ній виявляються і формуються психічні якості
Вона замінює собою спадковість
Вона не залежить від виховання

Базовий рівень

Базовий рівень. 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства

1. Що є ключовою ознакою соціальної групи, яка відрізняє її від випадкового скупчення людей?

Перебування в одному місці в один і той же час
Спільна мета, взаємодія та усвідомлення належності до групи
Однакова колірна гама одягу
Відсутність будь-яких соціальних норм

2. Форма масової поведінки, яка означає ряд стихійних форм колективного протесту: масового хвилювання, заколоту, повстання; непокоря офіційній владі – це

демонстрація
бунт
мітинг
паніка

3. До якого типу соціальних груп належить сім'я, шкільний клас або група друзів?

Велика соціальна група
Середня соціальна група
Мала соціальна група
Номінальна група

4. Яка особливість взаємодії характерна для членів великої соціальної групи (наприклад, професійна галузь)?

Постійні особисті контакти між усіма членами

Відсутність безпосередніх емоційних зв'язків між усіма учасниками
Кількість учасників не перевищує 30 осіб
Короткочасність існування

5. Яка з наведених спільнот є прикладом великої стійкої соціальної групи?

Натовп на площі
Аудиторія кінотеатру
Етнічна нація
Черга в магазині

6. Як називається група, чия діяльність регулюється офіційними нормами, статутами та нормативно-правовими актами?

Неформальна група
Референтна група
Формальна група
Екстернальна група

7. Прагнення до участі у владі або здійснення впливу на розподіл влади:

політика
конкуренція
суперництво
протистояння

8. Здатність і можливість впливати на поведінку інших людей, мобілізувати ресурси для досягнення поставленої мети:

влада
провокація
координація
менеджмент

9. Як називають тимчасове скупчення людей, які мають спільний об'єкт уваги та перебувають у стані емоційного збудження?

Організація
Натовп
Соціальний інститут
Етнос

10. До якого типу належить натовп, поведінка якого обмежена заздалегідь встановленими нормами та правилами (наприклад, глядачі на стадіоні чи в театрі)?

Випадковий натовп
Експресивний натовп
Конвенційний натовп
Дійовий натовп

11. Які соціальні інститути пов'язані з виконанням функцій влади:

економічні
політичні
виховні

культові

12. Сукупність людей, які мають спільне походження, єдину мову, культуру та усвідомлюють свою єдність, називається:

- Політична партія
- Етнічна група
- Професійна група
- Демографічна група

13. Форма самосвідомості, за якої індивід усвідомлює свою належність до певної етнічної спільноти, сприймає її культуру як "свою"?

- Асиміляція
- Етнічна ідентичність
- Етноцентризм
- Етнічна маргіналізація

14. Яка форма етнічної спільноти є історично першою і базується на кровноспоріднених зв'язках?

- Плем'я
- Народність
- Нація
- Рід

15. Тип панування, яке ґрунтується на довірі до права, закону згідно з яким підкоряються не особистості, а чинним законам – це:

- харизматичне
- легальне
- патріархальне
- традиційне

16. Яке суспільство представляє відкритий тип стратифікації?

- класове суспільство
- рабовласницьке суспільство
- станове суспільство
- кастове суспільство

17. Рух індивідів між різними соціальними позиціями продовж якого вони здійснюють перехід від однієї соціальної групи до іншої – це

- соціальна дискримінація
- соціальна диференціація
- соціальна мобільність
- соціальна нерівність

18. Яка кількість учасників вважається класичною межею для малої групи в соціальній психології?

- 2–5 осіб
- 2–30 осіб
- 10–100 осіб
- Необмежена кількість

19. Горизонтальна мобільність це:

висхідна або нисхідна мобільність окремої людини впродовж її життя
рух індивіда по соціальній шкалі між різними поколіннями
рух індивіда з однієї соціальної групи до іншої без зміни соціального статусу
рух індивіда з однієї соціальної групи до іншої зі зміною соціального статусу

20. Вертикальна мобільність це:

рух індивіда ґрунтується на цілераціональній основі, в межах компетенції, встановленої законом
рух індивіда по соціальній шкалі між різними поколіннями
рух індивіда з однієї соціальної групи до іншої без зміни соціального статусу
рух індивіда з однієї соціальної групи до іншої зі зміною соціального статусу

21. Який елемент визначає формальну структуру малої групи?

Симпатії та антипатії між членами
Спільне проведення дозвілля
Офіційно закріплений розподіл ролей та обов'язків
Наявність неформального лідера

22. Яка зміна поведінки індивіда під реальним або уявним тиском групи називається конформізмом?

Опір груповим нормам
Прийняття групових стандартів та цінностей
Ігнорування думки більшості
Повна ізоляція від групи

23. Який чинник найбільше сприяє підвищенню групової згуртованості?

Постійні внутрішні конфлікти
Наявність спільної мети та зовнішньої загрози
Велика чисельність групи (понад 50 осіб)
Відсутність лідера

24. Індивід, який втратив свій попередній соціальний статус і виявився нездатним адаптуватися до того соціокультурного середовища, в межах якого він змушений функціонувати – це:

конформіст
соціаліст
маргінал
учень

25. Як називається ефект підвищення продуктивності діяльності індивіда у присутності інших людей?

Соціальна інгібіція
Соціальна фасилітація
Групова поляризація
Деіндивідуалізація

26. Яка ознака є характерною для феномену "групового мислення"?

Ретельний аналіз усіх альтернативних рішень
Прагнення до одностайності ціною ігнорування реалістичних оцінок
Стимулювання критики всередині колективу
Залучення зовнішніх експертів

27. Що є характерною ознакою масової свідомості?

Складний логічний аналіз подій
Схильність до ірраціональності, емоційності та стереотипізації
Глибоке теоретичне обґрунтування соціальних процесів
Стійкість до зовнішнього маніпулятивного впливу

28. Яким є співвідношення між індивідуальною та суспільною свідомістю?

Вони повністю ідентичні за змістом
Індивідуальна свідомість є унікальною, але формується під впливом суспільної
Суспільна свідомість є простою сумою індивідуальних думок
Індивідуальна свідомість ніяк не пов'язана із суспільними нормами

29. Який механізм впливу базується на безпосередньому прийнятті інформації без її критичного осмислення та логічного доведення?

Переконання
Навіювання
Наслідкування
Психічне зараження

30. Для якого механізму соціального впливу характерна несвідома передача емоційного стану від однієї людини до іншої (найчастіше в натовпі)?

Переконання
Наслідкування
Психічне зараження
Мода

31. Ключовою відмінністю переконання від інших методів впливу є:

Використання страху та погроз
Апеляція до логіки, фактів та критичного мислення особистості
Орієнтація на інстинкти натовпу
Використання гіпнотичних технік

32. Групова динаміка – це:

система ознак та критеріїв, які характеризують активність членів групи
засвоєння знань про соціальний світ, закони та закономірності його розвитку
сукупність процесів, що відбуваються в малій групі і характеризують її з точки зору руху, розвитку, функціонування
ступінь активізації індивідів в різних сферах та напрямках

33. Спрощені, стійкі та емоційно забарвлені образи соціальних об'єктів, що існують у масовій свідомості, називаються:

Наукові теорії
Соціальні стереотипи

Естетичні ідеали
Логічні умовиводи

34. Яке з визначень найбільш точно описує соціальний інститут?

Група людей, що проживає на одній території
Стійка форма організації спільної діяльності людей, що регулюється нормами
Будь-яке випадкове зібрання людей для обговорення новин
Офіційна будівля державної установи

35. Які три основні критерії стратифікації виділяв Макс Вебер?

Вік, стать, місце народження
Багатство, престиж, влада
Релігійність, чесність, доброта
Зріст, вага, колір очей

36. Що виступає причиною конформності індивіда у групі є:

нормативний вплив групи на індивіда
індивідуальні особливості членів групи
індивідуальні особливості індивіда
групова динаміка та статус індивіда

37. Основною ознакою малої соціальної групи є:

наявність спільних думок
наявність засобів діяльності
наявність безпосередніх міжособистісних стосунків
наявність спільної території

38. Процес перетворення стихійної діяльності в упорядковану систему з чіткими нормами, правилами та санкціями називається:

Адаптація
Соціалізація
Інституціалізація
Демократизація

39. Мала соціальна група:

реальна чи умовна соціальна спільність, з якою особа співвідносить себе як з еталоном, орієнтуючись на її норми та цінності
невелика за чисельністю спільність, у якій індивіди безпосередньо контактують між собою, об'єднані спільною метою та завданнями
таємна централізована злочинно-терористична організація, яка втручається в політичне життя країни, намагаючись впливати на прийняття вигідних для себе політичних та економічних рішень
стійка спільність, що історично склалася на певній території і якій властиві відносно стабільні особливості мови, спільні риси, неповторні якості

40. Як називається критерій стратифікації, що відображає суспільну повагу до тієї чи іншої професії або посади?

Влада

Соціальний престиж
Освіта
Етнічне походження

41. Недостовірною або частково достовірною інформацією, що надходить від однієї особи або групи, про події, ситуації це:

приватне спілкування
чутки
комунікація
повідомлення

42. Сукупність відмінностей у соціальному становищі людей, що визначає їхнє місце в ієрархії суспільства, називається:

Соціальна мобільність
Соціальна дистанція
Соціальна адаптація
Соціальний конфлікт

43. Який соціальний інститут П. Сорокін називав "соціальним ліфтом", що найшвидше забезпечує вертикальне сходження в сучасному суспільстві?

Релігія
Освіта
Армія
Сім'я

44. Що є основною причиною групової соціальної мобільності (зміни статусу цілих верств населення)?

Особисті досягнення кожного члена групи
Соціальні революції, війни, зміна політичного режиму
Переїзд групи на нове місце проживання
Здобуття групою вищої освіти

45. Публіка — це:

короткочасне угруповання людей із загальним об'єктом уваги
угруповання людей схильних до спільних дій
велике хаотичне скупчення людей
скупчення людей схильних до пограбувань

46. Сукупність вимог та очікувань, які висуває суспільство до своїх членів з метою регуляції діяльності та відносин, називається:

соціальна норма
соціальна нерівність
характер
психічні властивості

47. Оберіть правильну відповідь. Гендерна ідентичність — це:

стійкий емоційний, романтичний та сексуальний потяг людини до інших людей певної статі чи гендеру

система нормативів та приписів щодо поведінки чоловіків та жінок, прийнятих у певному соціальному оточенні

поведінка, яка узгоджується з прийнятим у даному суспільстві розподілом статевих ролей усвідомлення індивідом своєї статевої належності, переживання ним своєї маскулінності/фемінності

48. Переміщення людей через кордони тих чи інших територій зі зміною місця проживання назавжди або на певний час — це:

Екстрадиція

Міграція

Урбанізація

Асиміляція

49. Стан масової свідомості, що включає в себе приховане чи явне ставлення тієї чи іншої спільноти, чи сукупності спільнот до подій, які відбуваються чи будуть відбуватися, - це

рефлексія

громадська думка

світогляд

соціальна аномія

50. Виїзд громадян зі своєї країни в іншу на постійне проживання називається:

Імміграція

Еміграція

Репатріація

Депортація

Базовий рівень. 4. Прикладні аспекти психології та соціології

1. Агенти вторинної соціалізації відрізняються від первинних тим, що вони:

Діють на основі емоційних та особистих зв'язків

Впливають на дитину лише у ранньому дитинстві

Представляють формальні організації та установи

Не мають впливу на формування світогляду

2. Як називається процес відмови від старих цінностей, норм та зразків поведінки, що передують прийняттю нових?

Акультурація

Десоціалізація

Соціальна ізоляція

Аномія

3. Процес соціалізації вважається завершеним:

Після отримання вищої освіти

Після виходу на пенсію

Ніколи, він триває протягом усього життя

Коли людина створює власну сім'ю

4. До складу нуклеарної сім'ї належать:

подружжя
подружжя та діти
подружжя, діти та прабатьки
один з подружжя та його батьки

5. Система вчинків або окремі вчинки, що суперечать прийнятим у суспільстві правовим або моральним нормам, визначається як:

Адаптивна поведінка
Девіантна поведінка
Конформна поведінка
Просоціальна поведінка

6. Який тип суїцидальної поведінки має на меті не позбавлення життя, а привернення уваги до своїх проблем чи шантаж значущих інших?

Істинний суїцид
Афективний суїцид
Демонстративний суїцид
Прихований суїцид

7. Як називаються зовнішні випадкові обставини, які дають поштовх до розв'язання конфлікту?:

причиною конфлікту
приводом до конфлікту
кульмінацією конфлікту
ескалацією конфлікту

8. Форма залежної (адиктивної) поведінки, що характеризується патологічним потягом до азартних ігор, називається:

Дипсоманія
Гемблінг
Клептоманія
Шогоголізм

9. Психологічне цькування, що здійснюється групою щодо окремого працівника в робочому колективі з метою його дискредитації або звільнення, — це:

Булінг
Мобінг
Кібербулінг
Дискримінація

10. Тривале цілеспрямоване психологічне або фізичне насильство з боку індивіда чи групи щодо особи, яка не може себе захистити (найчастіше в учнівському середовищі), — це:

Конфлікт
Булінг
Регересія
Депривація

11. Поведінка, що межує зі злочином і підпадає під категорію адміністративних правопорушень або дрібних кримінальних проступків, називається:

Делінквентна поведінка
Саморуйнівна поведінка
Аномічна поведінка
Когнітивна девіація

12. Шлюб між одним чоловіком та однією жінкою:

моногамія
екзогамія
полігамія
поліандрія

13. Соціальна фасилітація — це:

композиція групи
підвищення активності, реакцій індивіда в присутності інших
пасивність у діях зумовлена панікою
налагодження стосунків

14. Стан "аномії", який часто стає причиною зростання девіації в суспільстві, за Е. Дюркгеймом, характеризується:

Надмірним контролем держави
Розпадом системи цінностей та втратою чітких соціальних норм
Високим рівнем економічного добробуту
Стабільністю соціальних інститутів

15. Конформізм — це:

пасивне, пристосовницьке прийняття групових стандартів
прагнення зняти внутрішню напругу за рахунок задоволення первинних потреб
процес встановлення і розвитку контактів між людьми
особливий механізм впливу і маніпуляції

16. До якої групи девіацій відносять алкоголізм та наркоманію?

Альтруїстичні девіації
Адиктивна поведінка
Позитивні девіації
Професійні девіації

17. Групова поляризація це:

соціально-психологічний феномен, що є результатом групової дискусії, у процесі якої різні точки зору оформлюються у дві протилежні безкомпромісні позиції
форма полігамії, при якій жінка перебуває в шлюбі або стосунках з кількома чоловіками одночасно
соціально-психологічний феномен, що характеризує керівника або лідера малої групи
соціально-психологічний феномен, що є результатом групової дискусії і призводить до компромісних рішень у групі

18. Головною ознакою адиктивної поведінки є:

Постійне прагнення до саморозвитку
Прагнення до відходу від реальності шляхом штучної зміни свого психічного стану

Схильність до агресивних спалахів у присутності інших
Повна втрата працездатності на початкових етапах

19. До хімічних адикцій належить:

Шопоголізм
Токсикоманія
Інтернет-залежність
Діабет I типу

20. Групи, до яких індивіди не належать, але норми яких сприймають, які є для них джерелом соціальних установок і цінностей, своєрідним еталоном за допомогою якого вони оцінюють себе та інших, називаються:

контрольні групи
відкриті групи
референтні групи
постійні групи

21. Як у соціології називається певне положення індивіда в соціальній системі, що визначає його права та обов'язки?

Соціальна статика
Соціальний статус
Соціальний престиж
Соціальний стан

22. Мода - це вид:

навіювання
наслідування
перефразування
зараження

23. Соціальна роль — це:

Положення людини в суспільстві
Очікувана модель поведінки, пов'язана з певним статусом
Оцінка суспільством значущості індивіда
Перехідний стан між соціальними групами

24. Комунікація - це :

це процес соціального пізнання, що полягає в сприйманні і розумінні людиною себе як особистості, інших людей, соціальних подій і соціальної реальності загалом
взаємоспрямований процес передавання і приймання інформації суб'єктами взаємодії,
активний взаємообмін інформацією
несвідоме приписування об'єктові сприймання шаблонного набору рис на підставі певної характеристики
процес приписування причин поведінки іншим людям, пояснення вчинків інших характером чи особистими якостями

25. Атракція це:

взаємне позитивне емоційне ставлення, що виникає між індивідами

потреба людини у підтримці, дружніх стосунках, любові
психологічний вплив на особистість у процесі спілкування і взаємодії
процес ототожнення себе з іншим

26. Маргінальність — це стан індивіда або групи, які:

Займають найвищі щаблі соціальної ієрархії
Знаходяться на межі двох або більше культур чи соціальних груп
Повністю адаптовані до стабільних соціальних умов
Порушують кримінальне законодавство

27. Головна характеристика маргінальної особистості полягає в:

Високому рівні доходу
Внутрішній конфліктності та розмитості ідентичності
Чіткому дотриманні групових норм
Повній відмові від соціальних контактів

28. Процес засвоєння індивідом соціальних статусів та відповідних їм ролей називається:

Стратифікація
Соціалізація
Адаптація
Мобільність

29. Лідер – це член групи, який:

має необмежені повноваження
призначається вищим керівництвом
спонтанно висувається на роль неофіційного керівника
людина, яка офіційно керує групою

30. Яке поняття описує сукупність біологічних та фізіологічних характеристик людини (хромосоми, гормони, анатомія)?

Гендер
Стать
Гендерна роль
Сексуальність

31. Гендер розглядається як:

Природжена характеристика індивіда
Соціально сконструйований статус та роль
Виключно психологічне самосприйняття
Сукупність генетичних ознак

32. Як називається процес засвоєння індивідом норм, правил поведінки та очікувань, що вважаються "чоловічими" або "жіночими" у певному суспільстві?

Статеве дозрівання
Гендерна соціалізація
Фемінізація
Соціальна стратифікація

33. Феномен "скляної стелі" в контексті гендерної дискримінації означає:

Вимогу до прозорості офісних приміщень
Невидимий бар'єр, що заважає жінкам просуватися по кар'єрних сходах
Високу смертність серед чоловіків на небезпечних виробництвах
Психологічний страх успіху у підлітків

34. При якому стилі керівництва керівник долучає працівників до обговорення проблеми, враховує їх думку при прийнятті рішення, підтримує ініціативу, мотивує заохоченням

авторитарному
демократичному
ліберальному
директивному

35. Соціалізація – це:

процес розвитку індивіда в процесі спонтанного онтогенезу
процес та результат засвоєння та активного відтворення індивідом суспільного досвіду, в результаті чого індивід стає особистістю та набуває знань, умінь і навичок
засвоєння культури людських відносин, знань та творів мистецтва
здатність особистості ініціювати зміни у процесі відносин із навколишнім світом.

36. Поняття "сексизм" означає:

Науку про людську сексуальність
Упереджене ставлення або стереотипи, засновані на статі індивіда
Процес вибору сексуального партнера
Рух за сексуальну революцію

37. Який вид діяльності є провідним у дошкільному віці та спрямований на відтворення соціальних відносин без отримання продукту?

Навчання
Гра
Праця
Спілкування

38. Праця як вид діяльності відрізняється від гри передусім:

Відсутністю емоційного задоволення, зовнішнім примусом
Націленістю на створення суспільно корисного результату
Використанням уяви та планування
Відсутністю чітких правил

39. Який вид діяльності характеризується використанням уявних ситуацій та заміників реальних предметів?

Професійна праця
Навчання
Гра
Творчість

40. Що є специфічною особливістю праці дорослої людини на відміну від навчання?

Орієнтація на особистий розвиток
Відповідальність за кінцевий продукт та його соціальна значущість
Отримання винагороди або похвали від керівництва
Одноманітність, повторюваність та формальність

41. Сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, що спонукають людину до праці, називається:

Професійна адаптація
Мотивація професійної діяльності
Корпоративна культура
Трудова дисципліна

42. Я-концепція - це:

позитивне ставлення до себе, висока самооцінка
форма відображення об'єктивної дійсності у психіці людини
динамічна система уявлень людини про саму себе
сукупність соціальних ролей, які виконує людина

43. Професійне вигорання — це стан, який виникає внаслідок:

Одноразового сильного стресу
Хронічного стресу на робочому місці, з яким не вдалося впоратися
Нестачі професійної освіти
Переходу на нову посаду

44. Який симптом вигорання проявляється у цинічному ставленні до колег або клієнтів та емоційному відстороненні?

Редукція особистих досягнень
Деперсоналізація
Емоційне виснаження
Психосоматика

45. Яка сторона спілкування відповідає за обмін інформацією між індивідами?

Перцептивна
Інтерактивна
Комунікативна
Емоційна

46. Інтерактивна сторона спілкування — це:

Сприйняття людьми один одного
Організація взаємодії та спільної діяльності
Обмін мовними повідомленнями
Виникнення симпатії чи антипатії

47. Атитюд (соціальна установка) — це:

Спонтанна реакція на подразник
Сформована внутрішня готовність до певної поведінки щодо об'єкта
Генетично успадкована модель поведінки
Офіційна інструкція на робочому місці

48. Дії конкретної особистості, які відхиляються від встановлених в даному суспільстві норм, загрожують благополуччю інших людей чи соціальному порядку та несуть за собою кримінальне покарання в крайніх своїх проявах, це:

- саморуйнівна поведінка;
- делінквентна поведінка;
- адиктивна поведінка;
- агресивна поведінка.

49. Дії, спрямовані на заподіяння фізичної або психологічної шкоди іншій особі, або руйнування предметів – це:

- агресивна поведінка
- ризикована поведінка
- соціальна поведінка
- токсична поведінка

50. Професійна самореалізація як процес соціалізації має два рівні:

- репродуктивний і творчий
- продуктивний і активний
- діяльнісний і професійний
- творчий і адаптивний

51. Перехідний період життя, для якого характерним є ламання й активна зміна життєвих ролей особистості, межа між старим і новим досвідом, якісний перехід з одного стану в інший, це:

- професійне вигорання
- адаптація
- життєва криза
- сепарація

52. Соціальний конфлікт — це:

- Будь-яка суперечка між людьми
- Відкрите протистояння, спричинене зіткненням протилежних інтересів чи поглядів
- Процес ігнорування думок іншої людини
- Форма співпраці в екстремальних умовах

53. Як називається вид конфлікту, що відбувається всередині особистості (наприклад, між "хочу" та "треба")?

- Міжособистісний
- Внутрішньоособистісний
- Міжгруповий
- Соціетальний

54. Функціональний (конструктивний) конфлікт призводить до:

- Руйнування соціальної системи
- Погіршення психологічного клімату
- Прийняття обґрунтованих рішень та розвитку системи
- Припинення спілкування між сторонами

55. Стиль поведінки, що характеризується прагненням наполягти на своєму за будь-яку ціну,

називається:

- Компроміс
- Суперництво
- Уникання
- Пристосування

56. Який стиль поведінки за К. Томасом передбачає взаємні поступки для досягнення прийнятного рішення?

- Співпраця
- Компроміс
- Ухилення
- Домінування

57. Стратегія "Співпраця" (Win-Win) можлива лише тоді, коли:

- Одна сторона повністю підкорюється іншій
- Сторони ігнорують існування проблеми
- Сторони відкрито обговорюють проблему та шукають рішення, що задовольняє обох
- Конфлікт переходить у затяжну фазу

58. Стиль "Пристосування" доцільно використовувати, якщо:

- Предмет спору є життєво важливим для вас
- Збереження стосунків важливіше за перемогу в конкретній ситуації
- У вас є достатньо влади для тиску на опонента
- Ви хочете виграти час

59. Яка стадія розвитку конфлікту характеризується переходом від прихованих суперечностей до відкритих дій?

- Латентна стадія
- Інцидент
- Завершення конфлікту
- Постконфліктна ситуація

60. Яка функція сім'ї пов'язана з біологічним відтворенням населення?

- Економічна
- Репродуктивна
- Виховна
- Рекреаційна

61. Оберіть правильну відповідь. За розподілом ролей сім'ї розмежовують на:

- авторитарні, ліберальні, демократичні
- традиційні (патріархальні, матріархальні), егалітарні
- соціально гомогенні, гетерогенні
- гомогенні, гетерогенні

62. Яка тенденція характерна для сучасної (партнерської) сім'ї?

- Жорсткий поділ обов'язків на "чоловічі" та "жіночі"
- Егалітарність (рівність прав та відповідальності подружжя)

Економічна залежність дружини від чоловіка
Пріоритет інтересів громади над інтересами особистості

63. Юридично оформлений, добровільний та рівноправний союз між чоловіком і жінкою (у більшості країн) — це:

Сім'я
Шлюб
Партнерство
Співжиття

64. Гендерні стереотипи в сім'ї — це:

Об'єктивні фізіологічні відмінності між подружжям
Спрощені, стійкі уявлення про ролі та поведінку чоловіка і жінки в побуті
Законодавче регулювання прав батьків
Психологічна сумісність партнерів

65. Криза "порожнього гнізда" виникає в сім'ї, коли:

Подружжя вирішує розлучитися через зраду
Народжується третя дитина
Дорослі діти залишають батьківську домівку для самостійного життя
Сім'я змінює місце проживання

66. Гіперопіка як модель сімейного виховання призводить до:

Формування лідерських якостей
Розвитку пасивності, інфантильності та невпевненості дитини
Надмірної агресивності щодо батьків
Ранньої самостійності

67. Поняття "детермінанти розвитку дитини" включає:

Лише генетичну спадковість
Лише матеріальний стан родини
Взаємодію біологічних чинників та соціального середовища
Кількість іграшок у дитячій кімнаті та репетиторів

68. Емоційна депривація в сім'ї — це:

Надмірне емоційне збудження дитини
Нестача теплового емоційного спілкування та любові з боку батьків
Процес активного вивчення емоцій за підручниками
Спільне відвідування театру

69. Як називається спілкування за допомогою міміки, жестів та пантоміміки?

Вербальне
Невербальне
Опосередковане
Масове

70. Сукупність цінностей, традицій та норм поведінки, що поділяються членами організації, — це:

Організаційна структура

Корпоративна культура
Виробничий план
Рекламна стратегія

Базовий рівень. 3. Методи психології та соціології

1. Як називається документ, що містить вичерпне обґрунтування мети, завдань, гіпотез, методів та етапів наукового пошуку?

Тези доповідей
Наукова стаття
Програма наукового дослідження
Рецензія на роботу

2. Що є науковим припущенням, яке висувається для пояснення певних фактів чи явищ і потребує перевірки?

Аксіома
Гіпотеза
Результат дослідження
Науковий факт

3. Яка характеристика дослідження свідчить про стійкість та відтворюваність результатів при повторних вимірюваннях?

Валідність
Надійність
Актуальність
Об'єктивність

4. Що визначає валідність дослідження?

Ступінь відповідності методу дослідження тому, що він має вимірювати
Кількість джерел, використаних у списку літератури
Швидкість обробки отриманих даних
Відсутність граматичних помилок у тексті

5. Яка гіпотеза висувається у випадку, коли дослідник припускає відсутність зв'язку між досліджуваними явищами?

Альтернативна гіпотеза
Нульова гіпотеза
Описова гіпотеза
Робоча гіпотеза

6. Який вид валідності перевіряє, наскільки результати експерименту можна поширити на реальні умови (генеральну сукупність)?

Внутрішня валідність
Зовнішня валідність
Конструктивна валідність
Вмістова валідність

7. Що є "об'єктом" наукового дослідження?

Конкретний аспект або властивість явища, що вивчається
Процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і на яке спрямований пошук
Контрольна група
Інструментарій (анкета чи тест)

8. Яке поняття включає в себе як об'єктивні (економічні, професійні, освітні) так і суб'єктивні (ціннісні орієнтації, стиль поведінки) відмінності між групами людей?

соціальна диференціація
соціальна група
соціальна мобільність
соціальна трансформація

9. Якщо результати тестування студентів суттєво змінюються щоразу при повторенні тесту в однакових умовах, це свідчить про:

Високу валідність
Низьку надійність
Наукову новизну
Практичну значущість

10. Метод, що полягає в тому, що дослідник збирає інформацію, не втручаючись у ситуацію і базується на певному плані, програмі, фіксації фактів та особливостей ситуації, на аналізі та інтерпретації.

Експеримент
Спостереження
Тест
Емпіричні методи

11. Емпіричне дослідження це:

Дослідник безпосередньо зустрічається з досліджуваним і використовує певні методи дослідження
Дослідження спрямовані на пізнання реальності без урахування практичного ефекту від застосування знань
Дослідження вимагають участі фахівців різних областей і проводяться на стику декількох наукових дисциплін
Дослідження проводяться з метою отримання знань про поведінку і діяльність людей

12. Який метод дослідження характеризується цілеспрямованим, систематичним сприйняттям психічних явищ без втручання в їх перебіг?

Лабораторний експеримент
Наукове спостереження
Психологічне тестування
Анкетування

13. Психологічна експертиза:

дослідження, що проводять для встановлення індивідуально-психологічних особливостей, емоційних станів, мотивів поведінки та психологічних процесів особи
особливості психічного розвитку дитини, її ставлення до батьків при визначенні місця проживання

система заходів, спрямованих на виправлення недоліків психічного розвитку або поведінки, орієнтована на клінічно здорових людей
система наукових знань і практичних заходів, спрямованих на збереження, зміцнення психічного здоров'я та запобігання психічним захворюванням

14. Як називається вид спостереження, при якому дослідник стає безпосереднім учасником групи, яку він вивчає?

Приховане спостереження
Включене спостереження
Лабораторне спостереження
Непряме спостереження

15. Що є головною перевагою методу спостереження порівняно з експериментом?

Можливість повного контролю за змінними
Природність поведінки піддослідних та збереження контексту
Висока точність кількісних показників
Можливість швидкого повторення дослідження в будь-який момент

16. Як називається фактор, який дослідник спеціально змінює (варіює) в експерименті для перевірки гіпотези?

Залежна змінна
Незалежна змінна
Побічна змінна
Контрольна група

17. У чому полягає сутність "залежної змінної" в психологічному експерименті?

Це інструкція, яку дають учаснику
Це поведінка або реакція учасника, яку вимірює дослідник
Це особистісні характеристики самого дослідника
Це умови середовища (температура, шум)

18. Який вид експерименту проводиться у звичних для людини умовах (навчання, робота, гра), при цьому піддослідний часто не знає про свою участь?

Лабораторний експеримент
Польовий експеримент
Констатувальний експеримент
Пілотажне дослідження

19. Ефект Розенталя (або ефект Пігмаліона) в експерименті — це:

Покращення результатів учасників через увагу до них
Неусвідомлений вплив очікувань експериментатора на результати дослідження
Зміна поведінки піддослідного через присутність спостерігача
Помилка при виборі вибірки

20. Як називається група учасників експерименту, яка не піддається впливу незалежної змінної і служить для порівняння?

Експериментальна група
Контрольна група

Референтна група
Фокус-група

21. Який головний недолік лабораторного експерименту в психології?

Неможливість використання апаратури
Складність математичної обробки даних
Штучність умов, що може спотворювати природну поведінку людини
Відсутність чіткої гіпотези

22. Група досліджуваних, що піддаються експериментальному впливу, це:

Експериментальна група
Мала група
Контрольна група
Група плацебо

23. Що зумовлює розповсюдження єдиного психічного стану серед індивідів, що опинилися в натовпі

навіювання
зараження
анонімність натовпу
рефлексія

24. Кризи професійного розвитку, що супроводжують процес професійного становлення особистості:

закономірні та неофіційні
нормативні та ненормативні
контрольовані та неочікувані
особистісні та соціальні

25. Які рівні має масова свідомість?

емоційний і образний
емоційно-дієвий і раціональний
дієвий та метафоричний
раціональний і когнітивний

26. До яких інститутів належать держава, армія, освіта тощо:

формальні
стихійні
організовані
впорядковані

27. Порушення нормативної взаємодії соціального інституту з соціальним середовищем:

дисфункція
аномія
колапс
хаос

28. Поділ в суспільстві на основі статевої приналежності – це:

гендерна ідентифікація
гендерна маргіналізація
статева дискримінація
гендерна стратифікація

29. Вкажіть суб'єктивний критерій стратифікації

дохід
освіта
влада
престиж

30. Термін "кар'єра" є синонімом

горизонтальної мобільності
міжгенераційної мобільності
внутрішньогенераційної мобільності
географічної мобільності

31. Емпатія являє собою:

особливий спосіб розуміння іншої людини, коли домінує не раціональне, а радше емоційне сприйняття її внутрішнього світу
особливу форму сприймання і пізнання іншої людини, що ґрунтується на формуванні стосовно неї стійкого позитивного почуття
різновид суспільної поведінки, коли людина добровільно допомагає іншій
потреба людини у спілкуванні, в емоційних контактах

32. Соціальна перцепція – це:

Статус в процесі взаємодії на основі здатності людини уявляти собі те, як його сприймає партнер по спілкуванню
Психічний процес сприйняття соціальних об'єктів (іншої людини, групи), сформований на основі оцінки зовнішнього вигляду, емоцій і поведінки
Приписування мотивів поведінки партнеру по комунікації на основі минулого досвіду
Узгодженість, впорядкованість та стабільність системи внутрішніх групових процесів

33. Що таке змістовна (контентна) валідність тесту?

Ступінь відповідності результатів тестування зовнішньому критерію
Повнота охоплення тестом усіх аспектів та розділів досліджуваної теми
Здатність тесту прогнозувати майбутню успішність студента
Відсутність граматичних помилок у формулюваннях питань

34. Конструктна валідність визначає:

Наскільки добре структура тесту відповідає технічному завданню
Наскільки результати тесту відображають теоретичне поняття, яке вимірюється
Швидкість, з якою студенти проходять тестування
Надійність технічної платформи, на якій розміщено тест

35. Який термін описує стабільність та відтворюваність результатів тесту при повторному вимірюванні в однакових умовах?

Валідність

Надійність
Об'єктивність
Економічність

36. Головною відмінністю експерименту від спостереження є:

Велика кількість учасників
Використання паперових анкет
Активне маніпулювання змінними та створення спеціальних умов
Довготривалість дослідження

37. Що є основним інструментом письмового опитування, який містить упорядковану систему питань?

Контент-аналіз
Соціограма
Анкета
Протокол спостереження

38. Питання в анкеті, які не передбачають готових варіантів відповіді та дозволяють респонденту висловитися вільно, називаються:

Закритими
Напівзакритими
Відкритими
Фільтрами

39. Метод соціометрії, розроблений Дж. Морено, призначений для вимірювання:

Рівня інтелекту кожного члена групи
Міжособистісних стосунків та неформальної структури в малих групах
Професійної придатності працівників
Загальної чисельності населення регіону

40. Графічне відображення результатів соціометричного опитування у вигляді схеми із символами та стрілками називається:

Колесом балансу
Соціограмою
Діаграмою Ганта
Кореляційним полем

41. Ефект Хоторна в експериментальних дослідженнях полягає в тому, що:

Студенти завжди дають лише соціально схвалювані відповіді
Учасники змінюють свою поведінку просто через усвідомлення того, що за ними спостерігають
Результати спотворюються через технічні помилки обладнання
Дослідник несвідомо підказує правильні відповіді

42. Як називається метод збору соціальної інформації, що полягає у вивченні текстових масивів, відео- та аудіозаписів, створених для зберігання та передачі даних?

Експеримент
Аналіз документів

43. Хто виступає джерелом інформації під час експертного опитування?

- Випадкові перехожі на вулиці
- Студенти випускного курсу
- Компетентні особи, які мають глибокі знання у конкретній галузі
- Представники адміністрації або правоохоронних органів

44. У чому полягає основна перевага інтерв'ю перед анкетуванням?

- Дешевша вартість проведення
- Швидкість збору даних у великих групах
- Можливість спостерігати за реакцією респондента та ставити уточнювальні питання
- Повна анонімність для респондента

45. Яка головна мета використання методу експертних оцінок у науковому дослідженні?

- Збір статистичних даних серед широких верств населення
- Отримання об'єктивного висновку з питань, що важко піддаються прямому вимірюванню, через думки фахівців
- Проведення лабораторного дослідження над хімічними речовинами
- Автоматичне сортування документів за ключовими словами

46. Яка властивість експертної оцінки називається "конкордацією"?

- Швидкість надання відповіді експертом
- Ступінь узгодженості думок різних експертів між собою
- Кількість дипломів та нагород у експерта
- Здатність експерта працювати з комп'ютерними базами даних

47. Який соціометричний індекс дозволяє виявити осіб, які не отримали жодного вибору (ні позитивного, ні негативного)?

- Індекс експансивності
- Індекс ізольованості
- Індекс конфліктності
- Індекс домінування

48. "Внутрішня валідність" експериментального плану — це:

- Можливість поширити результати на все людство
- Впевненість у тому, що зміни залежної змінної викликані саме маніпуляціями з незалежною змінною, а не випадковими факторами
- Впевненість у тому, що зміни незалежної змінної пов'язані з роботою психолога
- Кількість використаного лабораторного обладнання та методів

49. Кластерний аналіз призначений для:

- Вивчення біографії окремої особи
- Поділу сукупності об'єктів на групи так, щоб об'єкти в одній групі були максимально схожими
- Перевірки тесту на надійність
- Проведення інтерв'ю за певною схемою

Базовий рівень. 2. Історія і теорія психології та соціології

1. Хто є автором світового бестселера з психології XX століття "Тлумачення сновидінь"?

- З. Фройд
- А. Бандура
- Е. Еріксон
- Е. Берн

2. Кому з вчених належить ідея про те, що основний зміст особистості закладається ще в ранньому дитинстві за рахунок адаптації інстинктів до вимог соціуму:

- Г.Костюк
- З.Фройд
- Дж.Скіннер
- Е.Еріксон

3. Хто є автором світового бестселера з психології стосунків "Ігри, у які грають люди"?:

- З. Фройд
- А. Адлер
- Е. Еріксон
- Е. Берн

4. Хто є засновником позитивізму та вважається "батьком" соціології як науки?

- Макс Вебер
- Герберт Спенсер
- Огюст Конт
- Еміль Дюркгайм

5. У чому полягає суть "позитивізму" Огюста Конта?

- У вірі в безумовне щастя людства
- У відмові від умовляючих міркувань на користь емпіричного спостереження та фактів
- У запереченні ролі науки в житті суспільства
- У прагненні до революційної зміни соціального ладу

6. Як Гюстав Лебон характеризує інтелектуальні здібності індивіда в натовпі?

- Інтелект індивіда зростає завдяки обміну ідеями
- Інтелект залишається незмінним
- Інтелект індивіда різко знижується, він стає схильним до примітивних реакцій
- Індивід стає більш критичним до інформації

7. Вкажіть теорію, представники якої суспільство порівнюють з біологічним організмом, де інститути — це органи, що працюють на виживання цілого:

- структурний функціоналізм
- соціальний експеримент
- класичний марксизм
- соціальна динаміка

8. Яка головна характеристика натовпу за Г. Лебоном пояснює швидке поширення емоцій та ідей серед його учасників?

Соціальна мобільність
Психічне зараження
Раціональний консенсус
Демократичне обговорення

9. Хто з-поміж мислителів писав про вплив вождя на психіку натовпу:

Г. Лебон
О. Конт
А. Шопенгауер
А. Бандура

10. На думку Г. Лебона на зміну "ери еліти" приходить:

"ера мас"
"ера інтелектуалів"
"ера політиків"
"ера менеджерів"

11. Назвіть автора роботи "Закони наслідування":

Г. Тард
Г. Лебон
В. Мак-Дугал
Л. Ворд

12. Хто, на думку Лебона, відіграє ключову роль у керуванні натовпом через механізми твердження, повторення та зараження?

Науковий експерт
Випадковий перехожий
Вождь / лідер
Парламентська комісія

13. Який біологічний принцип Г. Спенсер переніс на розвиток суспільства, вважаючи його універсальним?

Принцип мутації
Принцип еволюції (від простого до складного)
Принцип гомеостазу (прагнення до стабільності)
Теорія спадковості

14. Хто є засновником символічного інтеракціонізму, хоча він сам не використовував цей термін за життя?

Герберт Блумер
Джордж Гірберт Мід
Чарльз Кулі
Талкотт Парсонс

15. Згідно з Мідом, структура людського "Я" (Self) складається з двох компонентів — "І" та "Ме". Що означає "Ме"?

Соціалізована частина особистості, що відповідає на вимоги суспільства
Спонтанна, імпульсивна та творча частина особистості

Біологічні інстинкти людини
Процес мислення наодинці з собою

16. Засновником "розуміючої" соціології є:

Г. Зіммель
Ф. Тьонніс
М. Вебер
Г. Бокль

17. Вкажіть автора теорії "кругообігу еліт":

В. Парето
Г. Моска
Р. Міхельс
Й. Шумпетер

18. Що є основним інструментом соціальної взаємодії в теорії інтеракціонізму?

Економічні ресурси
Фізична сила
Символи (мова, жести)
Генетична програма

19. Який захисний механізм психіки, за Фройдом, полягає у переспрямуванні неприйнятних імпульсів у соціально корисну діяльність (творчість, роботу)?

Регресія
Сублімація
Проекція
Заперечення

20. Хто з-поміж вказаних вчених ввів до наукового обігу термін "еліта"?

В. Парето
М. Вебер
П. Сорокін
Г. Спенсер

21. Який вчений виокремив майнову нерівність, престиж та владу як основні компоненти нерівності людей?

П. Сорокін
М. Вебер
Б. Барбер
Е. Еріксон

22. Як Фройд називав амбівалентне ставлення дитини до батьків, що включає несвідомий потяг до одного з них і суперництво з іншим?

Комплекс неповноцінності
Архетип
Едіпів комплекс
Соціальний інтерес

23. Який фактор, за теорією Адлера, суттєво впливає на формування особистості та розвиток певних рис характеру в дитини?

- Порядок народження в сім'ї (первісток, середня дитина)
- Рівень доходів батьків
- Кліматичні умови проживання
- Генетичні властивості головного мозку

24. Біхевіоризм, як один із напрямів психології був заснований:

- Ж.Піаже
- Дж.Уотсоном
- З.Фройдом
- К.Юнгом

25. У чому полягає основна розбіжність між поглядами Фрейда та Адлера на природу людини?

- Фройд вірив у свободу волі, а Адлер був детерміністом
- Фройд наголошував на біологічних чинниках (секс, агресія), а Адлер — на соціальних
- Адлер вивчав лише сни, а Фройд — лише поведінку
- Фройд заперечував існування несвідомого, Адлер досліджував минуле

26. Яке поняття К. Юнг додав до структури психіки, вважаючи, що воно містить досвід усього людства у формі спадкових образів?

- Особисте несвідоме
- Колективне несвідоме
- Над-Я (Суперего)
- Соціальний інтерес

27. Яку назву має процес становлення особистості в теорії Юнга, що полягає в інтеграції свідомої та несвідомої частин психіки?

- Соціалізація
- Індивідуація
- Компенсація
- Ідентифікація

28. Представники якого напрямку розробили проблему самореалізації у психології?

- гештальтпсихології
- біхевіоризму
- гуманістичної психології
- психоаналістичної психології

29. Хто є автором терміна "соціологізм" та вважав, що соціологія повинна вивчати "соціальні факти" як речі?

- Карл Маркс
- Макс Вебер
- Еміль Дюркгайм
- Огюст Конт

30. Як Дюркгайм називав стан суспільства, за якого відбувається розпад системи норм і цінностей, а індивіди втрачають моральні орієнтири?

Соціальна динаміка
Аномія
Експлуатація
Бюрократизація

31. Самоактуалізація, згідно з А.Маслоу, це:

процес самопізнання та рефлексії
процес навчання професійних знань і обов'язків
прагнення до максимально повного розкриття свого потенціалу, здібностей та покликання
найбільше досягнення в житті людини, статус чи кар'єра

32. Який вид самогубства (у відомому дослідженні Дюркгейма) виникає внаслідок надмірного контролю суспільства над індивідом, коли людина втрачає надію?

Егоїстичне
Альтруїстичне
Аномічне
Фаталістичне

33. Що, за Е.Дюркгеймом, є "колективною свідомістю"?

Сукупність вірувань і почуттів, спільних для членів одного суспільства
Сума індивідуальних думок кожного громадянина
Державна ідеологія, нав'язана зверху
Результат генетичної пам'яті народу

34. Ерік Еріксон у своїй теорії епігенетичного розвитку особистості зробив основний акцент на:

Сексуальних потягах дитини
Розвитку ідентичності та подоланні психосоціальних криз
Архетипах колективного несвідомого
Рефlekсах та поведінкових реакціях

35. За Е. Еріксоном, яка криза є центральною в підлітковому віці?

Довіра проти недовіри
Працьовитість проти меншовартості
Ідентичність проти змішування ролей
Цілісність проти відчаю

36. Хто є творцем методу психодрами — методу групової психотерапії?

Зигмунд Фройд
Карл Юнг
Якоб Леві Морено
Фріц Перлз

37. У своїй теорії аномії Р. Мертон стверджував, що вона виникає внаслідок розриву між:

Багатими та бідними шарами суспільства
Культурними цілями та легітимними засобами їх досягнення
Релігією та наукою
Викладачами та студентами

38. Моральні принципи і норми суб'єкта, на основі яких функціонують сором і совість, містяться у:

Persona
Ego
Id
Super-ego

39. Що є головною метою психодрами?

Глибокий гіпнотичний сон
Досягнення катарсису та спонтанності через гру
Вивчення фізіологічних реакцій мозку
Перевірка рівня IQ учасників

40. Що є головним об'єктом вивчення соціології згідно з поглядами Альфреда Шюца?

Економічні базиси суспільства
Об'єктивні статистичні дані
Світ повсякденності та суб'єктивний досвід індивіда
Генетична схильність до соціальної дії

Базовий рівень. 1. Основи психології та соціології

1. Виберіть найбільш точне визначення предмета сучасної психології:

Душа як метафізична сутність
Свідомість як сукупність феноменів внутрішнього досвіду
Закономірності, механізми та факти психічного життя людини
Зовнішні реакції організму на подразники

2. Яка головна функція психіки як об'єкта дослідження?

Біологічне виживання виду
Відображення навколишньої дійсності та регуляція поведінки
Накопичення спадкової інформації
Вербальна комунікація між індивідами

3. Психіка як властивість високоорганізованої матерії (мозку) полягає у:

Механічному дзеркальному відображенні світу
Суб'єктивному відображенні об'єктивного світу
Виробленні енергії для м'язових скорочень
Виключно автоматичних реакціях на зовнішні стимули

4. До якої групи психічних явищ належать увага, відчуття, пам'ять та мислення?

Психічні стани
Психічні властивості
Психічні процеси
Психічні новоутворення

5. Оберіть визначення поняття "психічний розвиток".

типова структура самосвідомості представників певного віку
індивідуальні особливості мислення конкретного індивіда
прогресивні зміни мозкової активності, що є результатом акселерації

процес накопичення кількісних та якісних прогресивних змін психіки

6. Гра є провідним видом діяльності для дітей якого віку?

молодшого шкільного віку
раннього періоду
дошкільного віку
підліткового віку

7. Що таке "відчуття"?

Зосередженість суб'єкта в певний момент часу на якомусь реальному або ідеальному об'єкті - предметі, події, образі, думці
Моделювання кінцевого результату діяльності людини і тих засобів, які необхідні для його досягнення
Відображення у мозку людини окремих властивостей, якостей предметів та явищ об'єктивної дійсності внаслідок їх безпосереднього впливу на органи чуття
Відображення у свідомості людини нереальних (уявних) предметів і явищ, яке людина свідомо контролює

8. Що таке "сприймання"?

Зосередженість діяльності суб'єкта в певний момент часу на якомусь реальному або ідеальному об'єкті - предметі, події, образі, міркуванні тощо
Вища форма психічного відображення дійсності у її взаємозв'язках та взаємовідношеннях, що здійснюється опосередковано через моделювання істотних відношень зовнішнього світу
Відображення у свідомості людини предметів і явищ у сукупності їх якостей та частин, що діють у певний момент на органи чуття, в результаті чого формуються цілісні образи предметів і явищ
Моделювання кінцевого результату діяльності людини і тих засобів, які необхідні для його досягнення

9. Який пізнавальний процес виконує функції самоконтролю активності, здатності людини зосереджуватися в певний момент часу на спеціально обраному об'єкті з поміж багатьох інших подразників?

сприймання
мрія
увага
мислення

10. Яка структура (процеси) пам'яті?

запам'ятовування, збереження, забування, відтворення
рухова, емоційна, образна, словесно-логічна
мимовільна, довільна, логічна, конкретна
сенсорна, короткочасна, оперативна, тривала

11. Який пізнавальний процес виконує функції розуміння, розв'язання проблем і задач, цілеутворення, рефлексії?

пам'ять
психіка
увага

мислення

12. Що є об'єктом вивчення соціології як самостійної науки?

Психологічні особливості окремих індивідів
Державно-правові інститути та політична влада
Суспільство як цілісна соціальна реальність та система
Виключно економічні відносини між суб'єктами ринку

13. Яке поняття описує процес впливу індивідів, груп або спільнот один на одного, у результаті якого виникають нові соціальні якості?

Соціальна статика
Соціальна мобільність
Соціальна взаємодія
Соціальна деградація

14. Що є характерною ознакою суспільства як об'єкта соціологічного аналізу?

Сукупність людей, що випадково опинилися в одному місці.
Цілісність, самовідтворення та наявність сталих внутрішніх зв'язків
Відсутність ієрархії та розподілу ролей, рівність і демократія
Орієнтація на задоволення біологічних та матеріальних потреб

15. Функція соціології, яка реалізується в тому, що соціологія здатна виробляти науково обґрунтовані прогнози щодо тенденцій розвитку соціальних процесів і спільнот

теоретико-пізнавальна
критична
управлінська
прогностична

16. Яка функція соціології виявляється у цілеспрямованій дії щодо соціальних систем і процесів з метою оптимізації напрямку, темпів їх розвитку й функціонування?

Інформаційна
Управлінська
Описова
Критична

17. До якого пізнавального процесу відносяться наступні властивості: предметність, цілісність, константність, апперцепція, осмисленість, узагальненість, вибірковість?

відчуття
сприймання
увага
мислення

18. Особистість:

формується під впливом соціального оточення
визначається генетичними передумовами людини
формується під впливом умов природнього середовища
формується в процесі професійного самовизначення

19. Проявом самооцінки в діях особистості вважається:

- рівень домагань
- авторитет
- соціальний престиж
- соціальна підтримка

20. Проблематику самореалізації особистості активно розробляли представники:

- гештальтпсихології
- біхевіоризму
- гуманістичної психології
- психоаналітичної психології

21. За М. Рокичем цінності поділяються на:

- інструментальні та термінальні
- позитивні та негативні
- соціальні та індивідуальні
- офіційні та неофіційні

22. Спрямованість життя людини відповідно до певних смислів та переконань називається:

- ціннісними орієнтаціями
- атитюдами
- мисленням
- релігійністю

23. Сильна невпевненість у собі, низька самооцінка, стабільне відчуття повної власної нікчемності, безпорадності, переваги всіх над собою це?

- комплекс перфекціонізму
- комплекс неповноцінності
- комплекс переваги
- комплекс досконалості

24. Як називаються здібності, які допомагають досягти високих результатів у певній галузі діяльності?

- загальні
- спеціальні
- творчі
- продуктивні

25. Поняття “здібності” вчені трактують як

- знання, вміння і навички
- генетично детерміновані анатомо-фізіологічні особливості нервової системи
- індивідуально-психологічні особливості людини, які забезпечують успішне виконання діяльності
- вроджені особливості людини

26. До операцій мислення відносять:

- відчуття, сприймання, мислення, пам'ять

темперамент, характер, здібності
агломунація, типізація, гіперболізація, схематизація
аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення

27. Розумовий розподіл предметів і явищ на частини або властивості – це

аналіз
синтез
типізація
поняття

28. Синтез – це

виділення одних ознак та відволікання від інших
зіставлення предметів і явищ, знаходження подібності та відмінності між ними
розумове об'єднання частин або властивостей в єдине ціле
розумовий розподіл предметів і явищ на частини або властивості

29. Зіставлення предметів і явищ, знаходження подібності та відмінності між ними – це

порівняння
узагальнення
судження
аналіз

30. Увага – це

Форма організації психічної діяльності людини, яка полягає у спрямованості й зосередженості свідомості на об'єктах, що забезпечує їх виразне відображення
Вища форма пізнавальної діяльності людини, що дозволяє відображати оточуючу дійсність узагальнено, опосередковано і встановлювати зв'язки й відношення між предметами та явищами
Пізнавальний психічний процес, який полягає у відтворення образів пам'яті
Відображення у свідомості людини окремих властивостей предметів та явищ об'єктивного світу

31. Який рівень соціологічного знання фокусується на формуванні загальнонаукових категорій, методологічних принципів та виявленні глобальних законів розвитку суспільства?

Емпіричний (методологічний) рівень
Спеціальні теорії
Загальносоціологічний (теоретичний) рівень
Прикладний рівень

32. Що є основним завданням емпіричного рівня соціологічного знання?

Розробка філософських концепцій буття
Побудова універсальних моделей історичного прогресу
Збір, обробка та аналіз первинної соціальної інформації
Створення політичних програм для партій

33. Здійснення можливостей розвитку "Я" за допомогою власних зусиль, співтворчості, самодіяльності з іншими людьми (ближнім і далеким оточенням), соціумом і світом у цілому, це:

самореалізація

професійний розвиток
професійний інтерес
творчий потенціал

34. Перехідний період життя, для якого характерним є ламання й активна зміна життєвих ролей особистості, межа між старим і новим досвідом, якісний перехід з одного стану в інший, це:

професійне вигорання
адаптація
життєва криза
соціалізація

35. Подразливість – це:

Фундаментальна властивість усього живого сприймати зміни навколишнього середовища або внутрішнього стану та реагувати на них, змінюючи свою життєдіяльність
Тимчасовий стан емоційної напруги, тривоги або занепокоєння, який є природною реакцією на стрес, новизну чи перевтому
Сукупність стійких індивідуальних особливостей, що визначають поведінку людини, ставлення до світу та себе
Властивість вегетативної нервової системи, яка відповідає за "відпочинок і відновлення"

36. Психічні властивості – це:

Стійкі, індивідуальні душевні якості людини, що формуються в процесі життя, забезпечують певний рівень діяльності та поведінки
Систематизована інформація, обізнаність та розуміння фактів, принципів, теорій або практичних навичок, отримані через досвід, навчання, спостереження чи дослідження
Практичні вміння, набуті через досвід, тренування та багаторазове повторення, що перетворюють знання на ефективні дії
Свідома, активна пізнавальна діяльність особистості, спрямована на засвоєння знань, умінь, навичок та соціального досвіду

37. Складова соціології, яка орієнтується на дослідження великих соціальних спільнот, на вивчення глобальних соціальних процесів

макросоціологія
мікросоціологія
прикладна соціологія
теоретична соціологія

38. Досліджує соціальні процеси, явища і тенденції, що відбуваються у відносно невеликих соціальних системах, орієнтується на емпіричний опис явищ і подій, що проявляються головним чином у формі безпосередніх соціальних контактів

мікросоціологія
теоретична соціологія
фундаментальна соціологія
макросоціологія

39. Різні взаємодії та зв'язки між окремими людьми або групами людей, які встановлюються в процесі їхньої спільної практичної та духовної діяльності

соціальні відносини

соціальні цінності
соціальні норми
соціальні інститути

40. Оберіть правильну відповідь. Об'єктом вивчення соціології як науки виступає:

Політика
Суспільство
Господарська діяльність
Поведінка людей

41. Оберіть правильну відповідь. Об'єктом вивчення психології як науки виступає:

Персона
Суспільство
Психіка
Поведінка

42. Що є предметом дослідження соціології як науки?

Людина і природа
Місце людини в світі
Суспільство і соціальні відносини
Форми державного устрою

43. Хто з українських соціальних філософів є автором концепцій „нерівної рівності” і „спорідненої праці”?

М.Драгоманов
І.Франко
Г.Сковорода
Ф.Прокопович

44. Як називається здатність людини усвідомлено спостерігати та розуміти власний внутрішній світ: думки, емоції, мотиви, тілесні відчуття та поведінку?

Самосвідомість
Свідомість
Гармонія
Рефлекс

45. Яка галузь психології досліджує поведінку людей у групах, міжособистісні стосунки та механізми впливу засобів масової комунікації?

Загальна психологія
Соціальна психологія
Політична психологія
Етнопсихологія